

PROGRAM HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE

IZBORI ZA
EUROPSKI PARLAMENT
2024. GODINE

HRVATSKA.
snažna i važna

HDZ

SADRŽAJ

Uvodno pismo predsjednika Hrvatske demokratske zajednice	3
I. PREGLED OSTVARENOG U EUROPI 2019.-2024.	6
II. MODERNI HRVATSKI SUVERENIZAM	11
III. HRVATSKA, SNAŽNA I VAŽNA	13
1. Snažnija Hrvatska u jezgri Europske unije	13
2. Europski desni centar koji osnažuje demokraciju i čuva naš način života	16
3. Brži ravnomjerni regionalni razvoj Hrvatske	21
4. Konkurentno gospodarstvo i zaštita potrošača	24
5. Razvoj poljoprivrede i ribarstva kao strateških sektora	30
6. Hrvatska kao prometno i energetska čvorište u Europi	33
7. Demografske politike: poticanje mladih i osnaživanje prava starijih osoba	36
8. Pravosudna suradnja, zaštita granica i odgovorna migracijska politika	38
9. Sigurnosna i obrambena politika	41
10. Vanjska politika, proširenje i europski put Bosne i Hercegovine	43

Uvodno pismo predsjednika Hrvatske demokratske zajednice

Drage Hrvatice i Hrvati, građanke i građani,

nakon parlamentarnih izbora, na kojima smo po treći put pobijedili i obnovili Vaše povjerenje na temelju naših postignuća i programa „Za sve izazove“, pred Vama je program Hrvatske demokratske zajednice „Hrvatska, snažna i važna“ za izbore za Europski parlament, koji će se održati 9. lipnja ove godine. Na temelju našeg programa i snažne liste na kojoj su kandidatkinje i kandidati koji su se dokazali i koji su posvećeni promicanju hrvatskih interesa u Europskoj uniji, još jednom tražimo Vaše povjerenje kako bismo nastavili biti snažan glas Hrvatske u Europskom parlamentu.

U prethodnom razdoblju vodili smo hrvatsku vladu dok se naša domovina suočavala s najvećim krizama i iskušenjima od Domovinskog rata. Osim što smo se poput cijeloga svijeta suočili s pandemijom bolesti COVID 19, doživjeli smo u Hrvatskoj i dva razorna potresa. Usto smo se morali nositi s posljedicama ruske agresije na Ukrajinu kojoj se još uvijek ne nazire kraj, sa svim njezinim negativnim posljedicama za svjetski poredak i sigurnost Europe. Teroristički napadi na Izrael i oružani sukob Izraela s Hamasom dodatno su otežali ionako već nestabilnu geopolitičku situaciju. Te su krize Europu i svijet uvele u razdoblje nesigurnosti i neizvjesnosti za koje se ne zna kada i kako će završiti.

Agresija na Ukrajinu dovela je također i do energetske krize i krize u sigurnosti hrane, kao i do inflatornih i finansijskih pritisaka. Vlada je reagirala sa šest paketa pomoći te je opet stala uz građane, radnike i poslodavce, slično kao što smo reagirali i u vrijeme pandemije, spašavajući ljudske živote, ali i radna mjesta i naše gospodarstvo. Nakon početka ruske agresije na Ukrajinu, Hrvatska koja je i sama bila žrtva vojne agresije, sa svojim je iskustvom Domovinskog rata stala na pravu stranu povijesti, kroz kontinuirano pružanje pomoći i iskazivanje solidarnosti prijateljskoj Ukrajini u obrani njezine slobode i teritorijalnog integriteta. U svim ovim krizama Hrvatska je na europskoj razini konstruktivno pridonosila pronalaženju rješenja kojima se učvršćivao globalni položaj Europske unije, a time i jačao međunarodni položaj Hrvatske.

Hrvatska demokratska zajednica predvodila je Hrvatsku u ostvarenju svih važnih strateških ciljeva od osamostaljenja do danas, uključujući obranu domovine, međunarodno priznanje, ulazak u NATO i Europsku uniju.

Naši najvažniji međunarodni strateški ciljevi od samih početaka odnose se na europske integracije i položaj Hrvatske u Europskoj uniji jer smo svjesni da nam upravo članstvo u Europskoj uniji donosi stabilnost i sigurnost, uz ravnomjeran i održiv gospodarski rast i razvoj. To će omogućiti bolji život svih naših građana, a gospodarstvenicima pružiti poticajno poslovno okruženje, kako bi u konačnici Hrvatska dosegla razinu razvijenosti najrazvijenijih država članica EU-a, što je jedan od naših ciljeva u narednom razdoblju. U posljednjem smo mandatu, 1. siječnja 2023. istodobno postali članicom šengenskog prostora i europodručja, što

dosad nitko nije uspio. Nakon toga smo pristupili i Europskom stabilizacijskom mehanizmu, koji će nam pružiti dodatnu zaštitu u budućim krizama. U proteklim smo godinama ubrzano sustizali prosjek razvijenosti EU-a: prije osam godina bili smo na 62 % prosjeka Europske unije, danas smo na 76 %, što potvrđuje da gospodarski rastemo brže od prosjeka EU-a. Prošle smo godine otvorili i pregovore za članstvo u Organizaciji za europsku suradnju i razvoj (OECD), koja okuplja najrazvijenije zemlje svijeta i kojoj planiramo pristupiti do 2026. godine.

U prošlom smo mandatu iz europskih fondova i instrumenata za novo financijsko razdoblje osigurali 25 milijarda eura za ravnomjerni razvoj Hrvatske. Hrvatska je uspješno iskoristila sva dostupna sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.–2020. kao i iz Fonda solidarnosti EU-a za obnovu nakon razornih potresa, a usto je kontinuirano na vrhu ljestvice država članica prema korištenju sredstava iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Uz pomoć europskih fondova izgradili smo Pelješki most, Terminal za ukapljeni plin (LNG) u Omišlju na otoku Krku, izgrađene su i obnovljene škole, vrtići, bolnice, ceste, mostovi te druga infrastruktura za kvalitetniji život i usluge za sve naše građane na čitavom teritoriju naše domovine, a ne samo u velikim gradovima.

Sva postignuća koja smo ostvarili rezultat su našeg djelovanja na temelju koncepta modernog hrvatskog suverenizma. To znači da jačamo međunarodni položaj i utjecaj Hrvatske u Europi, i tu polugu koristimo što bolje možemo kako bismo podizali kvalitetu života i konkurentnost hrvatskog gospodarstva te jačali naša mala i srednja poduzeća u vremenu digitalne i zelene tranzicije. U proteklom mandatu europskih institucija, Hrvatska se snažno založila za to da demografska politika postane i europska politika. Ona je naposljetku i prepoznata i na našu je inicijativu još 2019. godine prvi put uvrštena u Strateški program Europske unije. Štoviše, Dubravka Šuica postala je tada i potpredsjednica Europske komisije zadužena za portfelj demokracije i demografije, što je svojevrsno priznanje našem zalaganju za podizanje demografskih politika na europsku razinu.

U svim krizama, važno nam je bilo osigurati europsku suradnju i solidarnost koje su ključne za snažniju, otporniju i sigurniju Europsku uniju. U prošlom smo mandatu prvi put predsjedali Vijećem Europske unije i to u vrijeme izbijanja pandemije COVID-19. U tom teškom razdoblju preuzeli smo odgovornost te kao predsjedavajući svojim smo inicijativama na europskoj razini pridonijeli ublažavanju posljedica pandemije. Naš smo program predano provodili u Vijeću EU-a u bliskoj suradnji s drugim institucijama i tijelima EU-a kako bismo pronašli europska rješenja za sve posljedice krize: od Mehanizma za oporavak i otpornost do iskazivanja potpore našim partnerima u susjedstvu i procesu proširenja EU-a.

Kao članica Europske pučke stranke, najsnažnije političke grupacije u Europskom parlamentu, u našem djelovanju vodimo se demokršćanskim, narodnjačkim i domoljubnim vrijednostima, koje odražavaju i naše politike na nacionalnoj i europskoj razini. Naši su se zastupnici u prethodnom mandatu Europskog parlamenta aktivno zalagali za one europske politike koje najbolje osiguravaju ostvarivanje hrvatskih nacionalnih interesa i koje pridonose boljoj kvaliteti života naših građana. U Europskom parlamentu promicali smo hrvatske gospodarske i političke interese te zagovarali politiku proširenja kako bismo dugoročno pridonijeli stabilnosti ovog dijela Europe. Zalagali smo se i za pristupanje šengenskom prostoru kako bismo omogućili našim građanima potpunu slobodu kretanja, ali i dodatno ojačali i učinili naše vanjske granice sigurnima. Uspješno smo radili na ulasku Hrvatske u europodručje što je sidro otpornosti hrvatskog gospodarstva u ovim globalnim okolnostima. Promovirali smo hrvatski turizam, sport, kulturu te glasno zagovarali nastavak snažne kohezijske politike koja preko europskih fondova osigurava znatna sredstva za ravnomjerni regionalni razvoj svih dijelova Hrvatske.

Naš angažman u europskim institucijama vidimo kao mogućnost za promicanje javnih politika koje će donositi dobrobit svim hrvatskim građanima. Zato ćemo se nastavljati suprotstavljati svima onima koji dovode u pitanje europske vrijednosti i našu pripadnost klubu najrazvijenijih demokracija svijeta, čemu je Hrvatska težila od prvih slobodnih izbora i prvog govora predsjednika Franje Tuđmana u Hrvatskom saboru, 30. svibnja 1990. Aktivnim radom u europskim institucijama nastojat ćemo europske vrijednosti približiti našim sugrađanima, osvijestiti da Hrvatska danas ima sve snažniji glas unutar Europske unije, što se odražava i na nacionalnoj razini, te pridonosi gospodarskom i društvenom razvoju Hrvatske.

Na našoj su listi ozbiljni, kompetentni i prepoznati ljudi s iskustvom rada u Hrvatskoj i Europskoj uniji, i stoga vjerujemo da ćete im dati svoj glas i povjeriti im zastupanje hrvatskih nacionalnih interesa na predstojećim europskim izborima.

Andrej Plenković

I. PREGLED OSTVARENOG U EUROPI 2019.–2024.

U nedjelju 9. lipnja 2024. hrvatski državljani biraju dvanaest hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu, jednoj izravno biranoj instituciji Europske unije. Europski parlament zajedno s Vijećem Europske unije donosi europske propise koji određuju pravila i za nacionalnu i lokalnu razinu zbog čega europski izbori imaju izravni učinak na život svih hrvatskih građana. Parlament zajedno s Vijećem Europske unije – državama članicama - oblikuje i europski proračun kojim se financiraju sve europske institucije, politike i programi, koji su u proteklim godinama promijenili vizuru Hrvatske. Važan položaj Parlamenta proizlazi također iz činjenice da bira Europsku komisiju, ključno izvršno tijelo EU i nadzire njezin rad.

Zastupnici Hrvatske demokratske zajednice u Europskom parlamentu dio su Kluba europskih pučana (EPP), a svojim pobjedama na svim dosadašnjim europskim izborima (2013., 2014. i 2019.) doprinijeli smo statusu EPP-a kao najjače političke grupacije u Europi. Kroz najsnažniju europsku političku obitelj najbolje se mogu braniti nacionalni interesi, što je vidljivo još od hrvatskog ulaska u Europsku uniju 2013. To je postalo osobito očito za vrijeme Vlade Andreja Plenkovića i u posljednjem petogodišnjem ciklusu europskih institucija u kojem je položaj Hrvatske demokratske zajednice u EPP-u dodatno ojačan.

Prvi put u povijesti, Hrvatska ima potpredsjednicu Europske komisije; Dubravka Šuica zadužena je za važna područja demokracije i demografije. Uz to, dugogodišnja je potpredsjednica Zajednice žena EPP-a i izabrana je za potpredsjednicu Europske pučke stranke, a Željana Zovko za potpredsjednicu Kluba zastupnika EPP-a i Odbora za vanjske poslove Europskog parlamenta (AFET). Tomislav Sokol izabran je za potpredsjednika Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO), Karlo Ressler za potpredsjednika Odbora za umjetnu inteligenciju (AIDA), a Sunčana Glavak potpredsjednica je Udruženja malih i srednjih poduzetnika EPP-a (SME Europa).

U studenom 2019., nakon zadnjih izbora za Europski parlament, a na početku mandata Europske komisije, u Zagrebu je održan izborni kongres EPP-a kojemu je HDZ i premijer Plenković prvi put bio domaćin. Ujedno, uoči europskih izbora 2024., u Hrvatskoj su tijekom jeseni 2023. održana tri važna okupljanja Europske pučke stranke – Klub zastupnika u Europskom parlamentu u Splitu, Klub zastupnika u Odboru regija u Dubrovniku i Vijeće Mladeži Europske pučke stranke u Zagrebu. Sve to pokazuje snagu i ugled koji HDZ danas uživa unutar EPP-a.

Sinergija u promicanju nacionalnih interesa

U europskom mandatu od 2019. do 2024. HDZ je koordinirano zastupao nacionalne interese djelovanjem Vlade, premijera Andreja Plenkovića te zastupnika HDZ-a u Europskom parlamentu, nastojeći iskoristiti sve potencijale našeg europskog članstva.

Prije pet godina, u našem europskom programu Hrvatska za generacije, zadali smo si pet ključnih ciljeva. Danas možemo s ponosom reći da smo ih uspješno ostvarili. Prije svega, kao što smo obećali, izborili smo povoljna pravila korištenja i rekordne iznose europskih sredstava za Hrvatsku. Osigurali smo 25 milijardi eura za hrvatske vrtiće, škole i bolnice i ostale projekte od kojih koristi ima cijelo hrvatsko društvo, građani i svi hrvatski krajevi. Pored redovnog Višegodišnjeg financijskog okvira, sedmogodišnjeg europskog proračuna, usvojen je i EU sljedeće generacije (Next Generation EU), dodatni financijski paket za oporavak i otpornost nakon pandemije. Potpuno neshvatljivo, dvojica hrvatskih eurozastupnika nisu podržali jednu od najvažnijih odluka mandata i povijesna investicijska sredstva za Hrvatsku. Ne manje važna bila su i pravila korištenja europskih sredstava kroz koja smo osigurali da maksimalna stopa europskog financiranja ostane na stopi od 85%, premda su zemlje koje više uplaćuju u zajednički proračun nego iz njega povlače tražile da se to promijeni.

Drugo, zahvaljujući odgovornoj politici HDZ-a, Hrvatska se geostrateški pozicionirala kao jedno od ključnih prometnih i energetskih čvorišta Europe. Usklađenim djelovanjem u Vijeću i Parlamentu izmijenjena je Uredba o Transeuropskoj prometnoj mreži kojom se dublje uključujemo u prometni i gospodarski sustav Europe. Izgradnjom strateški važnog LNG terminala na Krku, unatoč žestokom protivljenju najvećeg dijela oporbe, omogućili smo energetske sigurnost i neovisnost Hrvatske u neizvjesnim vremenima. Uz brojne druge projekte izgradnje prometne infrastrukture, otvoren je i Pelješki most koji povezuje hrvatski teritorij i simbolizira značaj europske integracije za razvoj Hrvatske.

Treće, gospodarski Hrvatska ubrzano hvata korak s najrazvijenijim državama članicama te je na kraju 2023. dosegla razinu od 76% prosjeka razvijenosti Europske unije, čime je prestigla Grčku, Latviju i Slovačku i dostigla Mađarsku. To se velikim dijelom može zahvaliti kohezijskoj politici koja ima za cilj smanjenje gospodarskih razlika između država članica i regija. Kao što smo 2019. i najavili, uveli smo Hrvatsku u Ekonomsku i monetarnu uniju, u europodručje, a potom i u Europski stabilizacijski mehanizam, čime smo smanjili valutni rizik, transakcijske troškove i olakšali poslovanje hrvatskom gospodarstvu, a osobito izvoznicima. U tom procesu bitnu ulogu odigrao je i Europski parlament, uz potporu zastupnika EPP-a i izvjestitelja Siegfrieda Murešana (EPP Rumunjska). Klub HDZ-a u Europskom parlamentu snažno se zalagao za smanjenje administrativnog opterećenja poduzetnika i očuvanje konkurentnosti europskog i hrvatskog gospodarstva koji su pod velikim pritiskom nerazumnih ljevičarskih politika.

Četvrto, uveli smo Hrvatsku u najveći prostor slobodnog kretanja na svijetu – Schengen. To je Hrvatskoj omogućilo nikad veću povezanost s Europom u prometnom i gospodarskom smislu, hrvatskim građanima ravnopravnost s drugim europskim građanima te veću sigurnost. Uoči ulaska, Hrvatska je i u Europskom parlamentu bila izložena snažnoj kampanji sabotiranja, nažalost ponekad i u suradnji s nevladinim organizacijama i političkim grupacijama lijeve orijentacije. Takvim pokušajima zastupnici HDZ-a snažno su se odupirali, argumentirajući zbog čega je Hrvatska spremna za šengenski prostor, a izvjestitelj za Hrvatsku bio je Paulo Rangel (EPP Portugal).

Peto, u ovom mandatu Hrvatska je u iznimno teškom razdoblju uspješno predsjedala Vijećem Europske unije, oblikujući zajednički europski odgovor na krizu bez presedana. Pandemija COVID-19 pokazala je da postoje izazovi na koje države članice ne mogu same odgovoriti te je upravo zajednička europska politika, koju je u velikoj mjeri definirao Europski parlament, omogućila deblokiranje granica i ponovnu uspostavu redovnih životnih i gospodarskih tokova u Hrvatskoj i ostatku Europske unije. Pored toga, zajednička nabava omogućila je da sve države EU-a u isto vrijeme dođu do cjepiva koje je spasilo tisuće života i doprinijelo završetku pandemije i povratku u normalan način života. Nakon razornih potresa u Zagrebu i na Banovini, mobilizacijom Europskog fonda solidarnosti i u Europskom parlamentu inzistirali smo na brznoj proceduri kako bi svih 684 milijuna eura za potres iz ožujka 2020. i 320 milijuna eura za potres iz prosinca 2020. što prije bili na raspolaganju za sanaciju šteta.

Aktivno oblikovanje europskog zakonodavstva

Uz ove ključne prioritete, zastupnici HDZ-a borili su se za hrvatsku perspektivu u oblikovanju europskog zakonodavstva iz pozicija europskog desnog centra. Kroz brojne plenarne rasprave, rad u odborima, podnošenje amandmana, predlaganje rezolucija i sudjelovanje u proračunskoj proceduri doprinijeli su oblikovanju europskih politika koje uvažavaju interese Hrvatske i njezinih građana. Za Hrvatsku je od posebnog značaja rasprava o položaju država članica u sustavu odlučivanja europskih institucija. Danas se više od devedeset posto odluka donosi kvalificiranom većinom država članica, a jednoglasnost u malom broju područja poput vanjske politike, obrane i proračuna, manjim državama članicama osigurava zaštitu ključnih strateških interesa. Zbog toga za razliku od hrvatske ljevice, HDZ ne može podržati potpuno ukidanje jednoglasnosti koje bi ugrozilo same temelje Europske unije.

Aktivnost u europskim institucijama

Hrvatska demokratska zajednica također smatra da Hrvatska i dalje mora imati zajamčeno mjesto povjerenika u Europskoj komisiji, kao ključnom izvršnom tijelu Europske unije. Ponosni smo na rad naše potpredsjednice Europske komisije koja je dala velik doprinos u kreiranju europskih odgovora na neke od najtežih izazova s kojima se naš kontinent suočio u dva zahtjevna područja demokracije i demografije. U tom kontekstu, predvodila je Konferenciju o budućnosti Europe, inovativan mehanizam deliberativne demokracije u kojem su hrvatski i europski građani sudjelovali u promišljanju i predlaganju ključnih smjernica za najveće europske izazove. U području demografije, imala je pionirsku ulogu u uspostavi temelja europske demografske politike i odgovora na negativne demografske trendove, kao jedan od najtežih europskih izazova. Poticala je, promovala i zalagala se da se demografske promjene uvrste kao treća tranzicija, uz zelenu i digitalnu, ali i prioritet europske i hrvatske financijske, ekonomske i političke budućnosti kroz novi Višegodišnji financijski okvir. Vodila je i donošenje prve EU strategije za prava djece, iz čega je proizašlo europsko jamstvo za djecu, uz već postojeće jamstvo za mlade te niz drugih inicijativa kojima se štite prava djece od nasilja, posebice u "online" svijetu, ali i mjere za potporu socijalnom stanovanju.

Uz Europski parlament i Europsku komisiju, HDZ aktivno sudjeluje i u radu Europskog odbora regija, glasa regija i gradova u Europskoj uniji kroz koji izabrani načelnici općina, gradonačelnici i predsjednici regija raspravljaju o mišljenjima u vezi s predloženim zakonodavnim aktima. Političke aktivnosti HDZ-a u Odboru regija zasnivaju se na uvjerenju da je suradnja između europske, nacionalne, regionalne i lokalne razine neophodna ako želimo izgraditi uniju u kojoj si narodi Europe međusobno pružaju podršku u odgovorima na nove izazove na unutarnjem području kao i području Europe i svijeta. Hrvatsko izaslanstvo po sudjelovanju u raspravama na plenarnim sjednicama jedno je od najaktivnijih izaslanstava. Također, članovi HDZ-a sudjelovali su s brojnim amandmanima prilikom donošenja mišljenja Odbora regija, u brojnim temama, a posebno transeuropskim mrežama, prometnom povezivanju, pitanjima poljoprivrede, turizma i zaštite mora i okoliša.

Zagovaranje položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini te njegovanje hrvatskog jezika i identiteta

Zaštita prava Hrvata u Bosni i Hercegovini strateški je prioritet hrvatske vanjske politike i rada HDZ-ovih zastupnika u Europskom parlamentu. U tom smislu, međunarodna percepcija o ulozi Hrvata u BiH je izmijenjena, što se posebno odrazilo u odlukama visokog predstavnika Schmidta kojima je osigurano sudjelovanje legitimnih hrvatskih predstavnika u izvršnoj vlasti. Europski put Bosne i Hercegovine jedan je od najjačih mehanizama za osiguranje potpune pravne i institucionalne ravnopravnosti hrvatskog naroda u BiH. Poseban značaj, a na inicijativu Hrvatske i premijera Andreja Plenkovića, ima odluka Europskog vijeća iz ožujka 2024. o otvaranju pregovora s Bosnom i Hercegovinom od čega najveću korist imaju Hrvati koji su, od tri konstitutivna naroda, najviše iskreno okrenuti prema Zapadu. U Europskom parlamentu, zastupnici HDZ-a opetovano su isticali važnost provođenja potrebnih reformi, a naročito one izborne koja će do kraja osigurati ravnopravnost hrvatskog naroda u BiH i spriječiti da osobe bez izbornog legitimiteta ikada više budu izabrane kao lažni predstavnici hrvatskog naroda u Predsjedništvu države.

Redovnim kontaktom s predstavnicima Hrvata nastojali smo biti i njihov glas u Europi. U Europskom parlamentu HDZ je zastupao i prava ostalih Hrvata izvan Hrvatske, ustajući primjerice protiv kršenja prava hrvatske nacionalne manjine u Vojvodini i Boki Kotorskoj. U tom kontekstu, upozoravali smo na hibridna djelovanja i maligne tendencije pojedinih državnih aktera na jugoistoku Europe koji, kopirajući rusku ekspanzionističku politiku, pokušavaju širiti svoj utjecaj u susjednim zemljama. Kroz rad u Europskom parlamentu, nastojali smo pozicionirati Hrvatsku kao faktor stabilnosti u ovom dijelu Europe.

Nedvosmisleno smo osuđivali zločine nacističkog i komunističkog režima, njegujući kulturu sjećanja na sve žrtve nedemokratskih režima, ali i očuvanje digniteta Domovinskog rata. O obiteljskoj politici svaka država članica mora imati pravo samostalno odlučivati, a o svjetonazorskim pitanjima redovito smo glasali prema vlastitoj savjesti, sukladno demokrišćanskim vrijednostima.

II. MODERNI HRVATSKI SUVERENIZAM

Nesigurno geopolitičko ozračje u svijetu te produblјivanje demografskih, sigurnosnih i klimatskih izazova traži odgovorno, pouzdano i snažno vodstvo, koje jamči Hrvatska demokratska zajednica provodeći svoje politike osnaživanja policije i vojske te sigurnih granica.

U proteklih osam godina, vodeći se načelom modernog hrvatskog suverenizma, jačali smo međunarodni položaj Hrvatske radi postizanja veće kvalitete života građana i konkurentnosti gospodarstva. Naše polazište je da jedino konkurentna, uključiva, međunarodno uvažena i utjecajna Hrvatska može osigurati prosperitet i sigurnost hrvatskih građana. Vodimo Hrvatsku nastojeći okupljati, a ne dijeliti. Uvjereni smo da samo neovisne i snažne institucije mogu osigurati nepristranu pravdu, društvenu pravednost i pridonijeti suzbijanju korupcije, a kao demokršćanska i narodnjačka stranka privrženi smo poštovanju ljudskih prava i prava nacionalnih manjina.

Hrvatsku smo 2023. godine uveli u europodručje i šengenski prostor, a osnaživali smo srednjoeuropsku i mediteransku orijentaciju zemlje integrirajući je u energetske, prometne i druge europske koridore. Sudjelujemo u međunarodnim inicijativama poput MED9 i Inicijative triju mora, a trenutno predsjedamo Strategijom Europske unije za jadransku i jonsku regiju i Jadransko-jonskom inicijativom. Time jačamo odnose s ključnim partnerskim zemljama te doprinosimo regionalnoj stabilnosti, gospodarskom razvoju i integraciji. Hrvatska je 2020. godine prvi put predsjedala Vijećem EU-a te smo u tom svojstvu predvodili odgovor Europske unije na najveću zdravstvenu krizu u posljednjih sto godina – pandemiju COVID-19. Čvrsto smo branili nacionalne interese u svim međunarodnim organizacijama u kojima smo članica te promovali važnost multilateralizma u međunarodnim odnosima. Ojačali smo bilateralne odnose s europskim državama i euroatlantskim partnerima.

Jedno od ključnih postignuća u prvih deset godina članstva u Europskoj uniji je i završetak izgradnje Pelješškoga mosta. Njegovom smo izgradnjom, stvarno i simbolički, nakon borbe za neovisnost i međunarodno priznanje te nakon pobjede u Domovinskom ratu, cestovnim putem povezali cijelu Hrvatsku. Izgradnja mosta jedan je od brojnih projekata u nizu koji se financiraju kombinacijom nacionalnih i europskih sredstava kako bi se unaprijedila kvaliteta života i stvorili preduvjeti za razvoj svakog dijela Hrvatske. Uz pomoć europskih fondova otvaramo nove škole, vrtiće, domove za starije i nemoćne, bolnice, poduzetničke inkubatore, veteranske centre, muzeje, vatrogasne domove, ceste, tunele, ribarske luke i mostove. A na razini Europske unije pokazali smo da nalazimo rješenja za krize, što uključuje i donošenje izdašnog financijskog instrumenta NextGenerationEU namijenjenom bržem gospodarskom oporavku nakon pandemije.

Prema službenim podacima Europske komisije, koji se objavljuju na portalu Cohesion Data, Hrvatska je na 7. mjestu po odobrenim sredstvima, skupa s Grčkom, Mađarskom, Poljskom i Bugarskom. Ovime je ujedno ispred Estonije, Njemačke, Cipra, Češke, Finske, Rumunjske, Austrije, Velike Britanije, Latvije, Slovačke, Belgije, Luksemburga, Švedske, Danske, Italije, Irske i Španjolske. Po ukupno ugovorenim sredstvima Hrvatska je na 4. mjestu među članicama Europske unije, što je veliki uspjeh.

Dosadašnje krize nismo birali, a nove ne možemo predvidjeti. No za njih se možemo pripremiti. U našem smo programu posebno usmjereni na četiri razvojna smjera do 2030. godine koji će osigurati konkurentnost i otpornost Hrvatske u dinamičnom europskom i globalnom okruženju. To su dekarbonizacija, digitalna transformacija, demografska revitalizacija te obrazovanje, uključujući znanstvena istraživanja i inovacije, koji zajedno čine okosnicu razvoja uspješnije Hrvatske. U našim politikama uvijek ćemo u središte stavljati sigurnost, dobrobit i blagostanje naših građana te zaštitu nacionalnih interesa.

Do 2030. godine Hrvatsku vidimo kao uspješnu, vitalnu, pravednu, održivu i suverenu državu koja osigurava dostojanstven život svim svojim građanima, izražava zahvalnost hrvatskim braniteljima te njeguje i jača jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske, osobito položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini. Sve su to polazišta snažne Hrvatske koja ima jasan proeuropski smjer i utjecaj u EU-u.

III. HRVATSKA, SNAŽNA I VAŽNA

Za interes hrvatskih građana i snažnu europsku Hrvatsku zalagat ćemo se u svim europskim forumima. Naš program temeljimo na deset ključnih programskih smjernica za rad u novom sazivu Europskog parlamenta, a koje smo iznijeli u našem nacionalnom izbornom programu „Za sve izazove“, kao i na postavkama izbornog programa Europske pučke stranke, koji smo usvojili na kongresu EPP-a u ožujku 2024. godine u Bukureštu.

1. Snažnija Hrvatska u jezgri Europske unije

Članstvo u Europskoj uniji najbolji je okvir za razvoj i međunarodno pozicioniranje Hrvatske. Ravnopravno sa svim ostalim državama članicama sudjelujemo u radu europskih institucija što nam omogućava ostvarivanje nacionalnih interesa, brži razvoj gospodarstva i podizanje životnog standarda naših građana, uz zaštitu i promociju hrvatskog identiteta i kulture. Vlade pod vodstvom Hrvatske demokratske zajednice čvrsto su usidrile Hrvatsku unutar EU-a i Sjevernoatlantskog saveza, gdje smo sada ravnopravni članovi. Nastavit ćemo i dalje aktivno pridonositi zajedničkim europskim politikama, podržavati politike koje jačaju stratešku autonomiju Europske unije, pritom učinkovito promičući nacionalne interese, odsad i kao članica europodručja i šengenskog prostora.

Kao dio najveće europske političke obitelji desnoga centra, Europske pučke stranke, u proteklim smo godinama radili na dubljoj europskoj integraciji Hrvatske, prije svega radi izgradnje snažnije, prosperitetnije i sigurnije Hrvatske u svijetu punom izazova. Na nekim smo područjima ostvarili gotovo sve što smo zacrtali, a na nekima želimo biti i bolji. Za hrvatske se nacionalne interese borimo i u europskim institucijama, zbog čega je ključno djelovati zajednički i usklađeno. Kao i dosad, na temelju znanja, stručnosti i iskustva osigurat ćemo sinergiju djelovanja hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu, zastupnika u Hrvatskom saboru, Vlade i lokalne razine vlasti kako bi Hrvatska bila snažnija u jezgri Europske unije.

13

Konferencija o budućnosti Europe ključna je prilika za Europsku uniju da se poveže s građanima i preoblikuje svoje politike kako bi bolje odražavale raznolike potrebe svojih članica. U svibnju 2022. Konferencija je iznjedrila 49 prijedloga za reformu Europske unije. Hrvatska demokratska zajednica posvećena je aktivnom sudjelovanju u ovom procesu, osiguravajući da se hrvatski glas čuje i uvaži u oblikovanju naše budućnosti u Europskoj uniji.

- Zadržat ćemo proeuropsku orijentaciju Hrvatske koja je temelj našeg osnaženog međunarodnog položaja i otvaranja novih razvojnih mogućnosti. Hrvatska je danas poštovana članica Europske unije i pouzdana saveznica u NATO-u, i nastaviti ćemo graditi na tim postignućima, uvijek ponosni na hrvatski identitet, kulturu i jezik, svjesni puta koji je naša država prošla u protekla tri desetljeća te zahvalni hrvatskim braniteljima na izvojevanoj slobodnoj Hrvatskoj.
- U novom globalnom kontekstu, Hrvatska se kao i druge zemlje suočava s nizom ekonomskih, socijalnih, sigurnosnih, klimatskih, tehnoloških i demografskih izazova u kojima smo, jednako i zajedno s najvećim državama članicama, upućeni na suradnju i pronalazak zajedničkih europskih rješenja. Uvažavajući europsko iskustvo koje imaju pojedinci iz drugih političkih opcija, činjenica je da ne postoji politička stranka u Hrvatskoj koja bi imala usporedive kapacitete u razumijevanju europskih poslova ili utjecaju na europske politike.
- Važan izazov za Europsku uniju predstavlja digitalna transformacija koja treba omogućiti jačanje konkurentnosti našeg gospodarstva, ali i lakši pristup svim javnim uslugama na europskoj i nacionalnim razinama. U europskim institucijama sudjelovali smo u donošenju svih važnih dokumenata i propisa koji se tiču politika digitalne transformacije, sigurnosti u digitalnom vremenu, nadzora rada globalnih digitalnih platformi kao i ubrzanom donošenju propisa koji trebaju osigurati zakonitost i etičnost u razvoju i korištenju umjetne inteligencije.

- Radit ćemo na očuvanju našeg nacionalnog identiteta koji je utkan u zajednički europski identitet, osnažujući posebno ulaganja u kulturne i kreativne industrije koje u EU-u i Hrvatskoj rastu brže od većine ostalih gospodarskih grana zbog čega veliki broj visoko obrazovanih, talentiranih i kreativnih mladih profesionalaca upravo u tom sektoru vidi svoju profesionalnu budućnost. Gradimo zajednički Europu demokracije, tradicije, kulturnog bogatstva i raznolikosti, a HDZ u je cilj da u svim politikama promiče hrvatske nacionalne interese, uključujući posebnosti i tradicije. Najvidljiviji simbol sigurno su hrvatske eurokovanice koje se rabe u Hrvatskoj, ali i u cijeloj Europi, a ukrašene su hrvatskim nacionalnim simbolima i motivima. Njeguemo naš hrvatski jezik, koji je jedan od 24 službena jezika u EU-u, i koji odsad ima i svoj posebni zakon.
- Budućnost Europske unije, u kojoj Hrvatska ima važnu ulogu, je ona u kojoj je Europa konkurentnija, otpornija i naprednija, dobro opremljena da zaštiti svoje građane i njihovu dobrobit te s utjecajnom ulogom na globalnoj razini.
- Europska unija posvećena je čuvanju demokratskih vrijednosti i promicanju sudjelovanja građana u demokratskim procesima što je zalog budućeg razvoja naših država i društava. Nastavit ćemo štiti neovisnost medija uključujući borbu protiv dezinformacija u prvom redu jačajući programe medijske pismenosti i donošenjem propisa u europskim institucijama koji će onemogućavati moguće hibridne prijetnje koje ugrožavaju europske vrijednosti i način života.
- Osigurat ćemo uvjete za uspostavljanje Europske škole u Republici Hrvatskoj kako bi se ojačala hrvatska pozicija u privlačenju europskih institucija i ulagača te olakšala njihova odluka o dolasku u Hrvatsku. Europska škola pruža djeci mogućnost nastavka obrazovanja koje osigurava međunarodno priznanje i nesmetan prijelaz na nacionalne obrazovne sustave i druge europske škole u Europskoj uniji.
- I dalje ćemo se zalagati za prioritete koji su u skladu s hrvatskim nacionalnim interesima i na dobrobit hrvatskog društva i gospodarstva i koje ćemo ugraditi i u Strateški program čelnika Europske unije za razdoblje od 2024. do 2029. godine.
- Nastavit ćemo se zalagati za očuvanje jednoglasnosti u odlučivanju u Vijeću EU-a o ključnim pitanjima kao što su proračun i vanjska politika jer bi suprotni prijedlozi mogli oslabiti europsku koheziju, legitimitet posebno važnih odluka, kao i institucionalni položaj manjih država.

2. Europski desni centar koji osnažuje demokraciju i čuva naš način života

Djelovanje predstavnika Hrvatske demokratske zajednice u svim europskim forumima vođeno je našim temeljnim vrijednostima. Dijelimo vrijednosti europske obitelji pučana, političke grupacije koja je stvarala Europsku uniju utemeljenu na zajedničkom cilju izgradnje Europe kao sigurnog i dobrog mjesta za sve njezine građane. Vjerujemo u Europu koja štiti svoje građane, njeguje socijalno tržišno gospodarstvo i Europu koja čuva naš europski način života. Odlučni smo u obrani demokracije, tradicije, raznolikosti i bogatstva naše kulture i baštine što se osobito odnosi i na skrb o najugroženijima.

Bez demokršćana, Europa danas ne bi bila mjesto po mjeri za život. Zbog toga ne smijemo zanemariti naše kršćanske vrijednosti. Naprotiv, u svijetu koji se ubrzano mijenja, važnije je nego ikada sačuvati i prenijeti naše najdragocjenije naslijeđe budućim generacijama. Vodeći računa o ključnim načelima solidarnosti i supsidijarnosti želimo održati ideju Europe kakvu poznajemo, a koja proizlazi iz naših korijena. Kao europski pučani, njegujemo naš europski socijalni model. U krizama smo pokazali solidarnost, znali smo sačuvati radna mjesta i gospodarstvo. Zaštitili smo najranjivije među nama, pogotovo naše stare i nemoćne te osobe s invaliditetom.

- Prioritet nam je očuvati načelo međugeneracijske solidarnosti jer nikoga nećemo ostaviti postrani. Čuvat ćemo europske socijalne standarde i podizati kvalitetu života svih, uključujući i naše starije sugrađane. Naš je europski cilj osigurati kvalitetnu zdravstvenu i socijalnu skrb te razvijati „srebrnu“ ekonomiju dugovječnosti.
- Jedan od ključnih prioriteta u narednom razdoblju je očuvanje socijalne kohezije i daljnji porast standarda života hrvatskih građana. Za to su ključna daljnja ulaganja u model rasta koji ima uporište u jačanju konkurentnosti hrvatske radne snage, prilagodbi obrazovnog sustava koji odgovara na promjene u suvremenom svijetu, razvoju znanosti i tehnologije, globalnom tržišnom natjecanju, te demografskim izazovima.

Oснаživanje socijalnog modela jedan je od ključnih ciljeva, a on podrazumijeva još snažnija ulaganja u širenje socijalnih, obrazovnih i zdravstvenih usluga u zajednici.

- U skladu s time, postavljeni su i nacionalni ciljevi Akcijskog plana Europskog stupa socijalnih prava do 2030. godine: najmanje 75 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godina u zaposlenosti, smanjenje stope rizika od siromaštava i socijalne isključenosti na 15 % i povećanje stope sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom obrazovanju na 55 % kako bi hrvatska radna snaga imala znanja i vještine tražene na tržištu rada.
- Jedan od osnovnih instrumenta za postizanje ovih ciljeva jest i Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021–2027. koji se sufinancira iz Europskog socijalnog fonda plus. Do 2029. godine namijenjeno je ukupno 2,27 milijarde eura za nova zapošljavanja i vještine budućnosti, ulaganja u cijelu vertikalnu obrazovnog sustava te za sustav socijalne zaštite kroz širenje dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga u zajednici.

Zapošljavanje i razvoj tržišta rada

- Kontinuirano radimo na partnerskom socijalnom dijalogu sa sindikatima i poslodavcima. Uz rekordan rast plaća, moramo znati pratiti dinamično tržište rada, prilagođavati naše obrazovanje i osigurati prava radnika i samozaposlenih u digitalnom dobu.
- Uravnoteženo će se ulagati u jačanje kvalitetne radne snage za prosperitetnu Hrvatsku budućnosti i u sigurnu mrežu socijalne zaštite za ranjive skupine u hrvatskom društvu.
- Kako bi se odgovorilo na navedeni izazov, a i u skladu i s Preporukom Vijeća o individualnim računima za učenje, veći naglasak u mjerama aktivne politike zapošljavanja stavljamo na pitanje adekvatnosti vještina i spremnost hrvatske radne snage da sudjeluje u suvremenim ekonomskim aktivnostima. Iz tog razloga predvidjeli smo značajna ulaganja u obrazovanje nezaposlenih, ali i zaposlenih radnika, koji će se moći usavršavati kroz sustav vaučera za one vještine koje su im potrebne za unaprjeđenje rada, odnosno za povećanje njihove zapošljivosti i, u konačnici, za otvaranje novih prilika i mogućnosti.
- Poseban naglasak stavljamo na mlade, kojima ćemo omogućiti podršku u okviru sustava obrazovanja kroz primjerice stipendije, ali i programe pripravnštva i potpora za zapošljavanje jednom kada stupe na tržište rada. U skladu s Akcijskim planom za rješavanje problema nedostatka radne snage i vještina pružat će se daljnja potpora poslodavcima u okviru mjera aktivne politike zapošljavanja i razvijati model društvenog poduzetništva. Ulagat će se i u modernizaciju institucija tržišta rada te u integraciju ranjivih skupina na tržište rada.
- Područje obrazovanja ključno je za dugoročni razvoj našeg društva, te su stoga planirana značajna ulaganja u cijelu vertikalnu obrazovnog sustava od ranog predškolskog odgoja do visokog obrazovanja. Ulaganja će omogućiti dostupnost ranog predškolskog odgoja i obrazovanja svima i smanjivanje razlika u postignućima učenika, ali i integraciju onih kojima je potrebna dodatna podrška kroz primjerice osiguranje pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama.
- Planirana su ulaganja u cjelokupni sustav strukovnog obrazovanja, ali i obrazovanja odraslih sukladno Preporukama Vijeća o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost.
- Ulaganja u obrazovni sustav definirana su radi nužnosti prilagodbe obrazovnog sustava današnjici. To uključuje poticanje kreativnog razmišljanja učenika, upravo kako bi pojedinci tijekom svog karijernog puta bili što fleksibilniji i spremniji na prilagodbu novim okolnostima. Time se postavlja snažan temelj kod mladih generacija koja će našu radnu snagu učiniti fleksibilnijom i otpornijom na sve izazove budućnosti.

- Kao i cijela Europa, Hrvatska je suočena s velikim demografskim izazovima. Financijska neovisnost nužan je preduvjet za osnivanje obitelji. Jedna od zapreka većem sudjelovanju žena na tržištu rada je iznadprosječna uključenost u pojačanu skrb maloljetnih, starijih i bolesnih članova obitelji. Mjere predviđene za jačanje dugotrajne skrbi, širenje dostupnosti socijalnih usluga u zajednici kao i ulaganja u predškolski odgoj i obrazovanje, jedan su dio mjera demografske politike.

Briga o starijim osobama i osobama s invaliditetom

- Posebno vodimo računa o najranjivijim članovima zajednice, bilo zbog svoje dobi, invaliditeta ili nekih drugih razloga. Za njih planiramo proširiti dostupnost, povećati kvalitetu i osigurati kontinuitet pružanja socijalnih i zdravstvenih usluga kroz širenje mreže usluga kako bismo osigurali regionalnu ravnomjernost na cijelom području Hrvatske.
- Zalagat ćemo se za jačanje programa koji se bave aktivnim starenjem i dugovječnosti te mentalnim zdravljem i usamljenošću, a posebice socijalnom i digitalnom uključenosti naših starijih sugrađana kako bismo im osigurali ravnopravnu uključenost u društvo.
- U svrhu pune uključenosti osoba s invaliditetom u društvo i gospodarstvo podupirat ćemo izradu programa poput osiguranja organiziranog prijevoza osoba s invaliditetom kao preduvjeta neovisnog stanovanja, življenja i rada kao podršku cilju deinstitucionalizacije, koristeći pritom najmodernije digitalne tehnologije kako bi se osigurala dostupnost usluga prema stvarnim potrebama i upravo u onom trenutku kad su potrebne.

Jačanje demokracije

- Snažno smo predani obrani vladavine prava, jačanju pravosuđa i neovisnosti institucija u svim državama članicama Europske unije, borbi protiv korupcije, diskriminacije, kao i suzbijanju lažnih vijesti i dezinformacija koje su izazov za budućnost europske demokracije. Poseban prioritet nam je i zaštita žena i djece od nasilja.
- Demokraciju ne smijemo uzimati zdravo za gotovo. Ruska agresija na Ukrajinu i ograničavanje demokratskih sloboda diljem svijeta pokazali su važnost i vrijednost demokracije. Ključno je obnoviti povjerenje u demokratske institucije jačanjem veza između njih i građana, aktivno ih uključujući u demokratske procese. Na europskoj razini je to prvi put učinjeno kroz Konferenciju o budućnosti Europe, a uslijedile su brojne druge inicijative participativne, odnosno uključive demokracije. U njima je preko pet milijuna građana sudjelovalo u određivanju budućeg smjera Europske unije, a važnu ulogu imala je i Hrvatska. Izdane su preporuke koje su integrirane u programe rada Komisije za 2023.–2024. godinu, a uključuju teme od europskog i nacionalnog značaja kao što su demografija, digitalizacija, demokracija, konkurentnost tržišta, transport i zdravlje.
- Prepoznajući vanjske i unutarnje izazove, naš je cilj Europsku uniju učiniti djelotvornijom. Zalažemo se za to da države članice i dalje imaju pravo odlučivati koje bi nadležnosti EU trebala imati, a koje bi eventualno mogle biti vraćene državama.

Zdravstvo

- Kao demokršćani, u središte našeg djelovanja stavljamo i zdravlje. Naš je cilj osigurati dostupnu zdravstvenu skrb za sve građane, zdravstvenu izvrsnost te dostupnost sportskih aktivnosti za sve generacije naših građana. Planirana su ulaganja u specijalizacije i usavršavanja liječnika na područjima koja su deficitarna, preventivne i edukativne aktivnosti za rano otkrivanje bolesti, jačanje socijalne uključenosti bolesnika, organizaciju podrške i pomoći, savjetovišta i slično.
- Uz borbu protiv raka, poseban prioritet nam je briga o mentalnom zdravlju koje je rastući izazov, osobito u vremenu nakon pandemije i preklapajućih kriza. Zalagat ćemo se za pokretanje novog europskog programa koji će naglasak staviti na brigu o mentalnom zdravlju djece i mladih.
- Poticanjem ulaganja u aktivno starenje, kroz edukativne programe od mladih dana značajno ćemo pridonijeti kvaliteti prevencije bolesti i umanjiti troškove liječenja.
- Podržavamo jačanje europske zdravstvene unije, u kojoj se sve države članice EU pripremaju i zajedno odgovaraju na javnozdravstvene krize te u kojoj postoji suradnja na poboljšanju prevencije, liječenja i naknadne skrbi za bolesti poput raka. Zakonodavne inicijative poput europskog prostora za zdravstvene podatke i reforme europskog zakonodavstva o lijekovima, predstavljaju ključne mjere koje će u velikoj mjeri pozitivno utjecati na kvalitetu i brzinu liječenja te općenito zdravstvenu skrb hrvatskih građana.

- Podržavamo politike i mjere koje uklanjaju ili smanjuju štete uzrokovane rizičnim čimbenicima poput pušenja, alkohola ili prekomjerne tjelesne težine da bi se smanjila oboljenja od malignih bolesti. Isto tako, po uzoru na europski plan za borbu protiv raka, snažno podupiremo stvaranje europskog plana za borbu protiv kardiovaskularnih bolesti, budući da one predstavljaju vodeći javnozdravstveni problem u Europskoj uniji i Hrvatskoj. Posebno je važno da smo višestruko povećali proračun Europske unije za zdravstvo što omogućava i veća ulaganja u hrvatski zdravstveni sustav.
- U skladu s dosadašnjim postignućima Vlade i strateškim usmjerenjem na dostupnost sporta i aktivnog života u službi zdravlja i socijalne kohezije, zalagat ćemo se i u europskim institucijama za veću potporu sportu na lokalnoj razini, koji je temelj razvoja sporta u cjelini i važan element Europskog modela sporta, kao i za sustavno financiranje održive i pristupačne javne sportske infrastrukture putem europskih sredstava, koja će omogućiti pristup sportu svim građanima, a osobito djeci.

3. Brži ravnomjerni regionalni razvoj Hrvatske

U ovom smo desetljeću iz zajedničkog europskog proračuna za razvojne projekte osigurali 25 milijardi eura koje znamo koristiti, osobito za podizanje produktivnosti i konkurentnosti, poljoprivredu, gospodarstvo, obrazovanje, regionalni razvoj, obnovu od potresa i podizanje kvalitete socijalnih usluga. Poseban prioritet su nam poljoprivredna i kohezijska politika kao ključne sastavnice politike ravnomjernog regionalnog razvoja.

Naši su zastupnici u Europskom parlamentu isticali da europska sredstva iz strukturnih, kohezijskih i interventnih fondova predstavljaju priliku za napredak svih država članica, uključujući Hrvatsku. Ta sredstva pridonose ubrzanju našeg gospodarskog rasta, modernizaciji javne infrastrukture, postizanju ravnomjernog regionalnog razvoja, ali i usvajanju najboljih europskih iskustava, poput transparentnosti u poslovanju.

Unutar zastupničkog Kluba Europske pučke stranke uspostavili smo zajedničke kohezijske misije upravo kako bismo naglasili sve dobrobiti koje hrvatskim i građanima drugih država članica donose investicijski fondovi Europske unije.

Dokazali smo da znamo upravljati europskim fondovima – u jedanaestoj godini članstva Hrvatskoj je isplaćeno 14,6 milijardi eura više u odnosu na uplaćeno u europski proračun. Iskoristili smo sva sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) 2014.–2020. na području kohezijske politike. Iskoristili smo sva dodijeljena sredstva iz Fonda solidarnosti Europske unije za potrebe obnove od potresa. Povećali smo iskorištenost ostalih programa Europske unije. Zahvaljujući djelotvornoj provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), Hrvatskoj je do sada isplaćeno 3,67 milijardi eura od dostupnih 10 milijardi eura. Osigurali smo sredstva za nove reforme i ulaganja u obrazovanju, istraživanju i inovacijama, energetici, vodoopskrbi, prometu, zdravstvenom sustavu, obnovi i drugim sektorima koje ćemo financirati uz pomoć bespovratnih sredstava i zajmova iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

- U narednom razdoblju realizirat ćemo brojne započete projekte i pokrenuti nove uz pomoć sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira do 2027. godine te iz Plana oporavka. Više od dvije milijarde eura ulažemo u obrazovni sustav, prvenstveno u gradnju i obnovu vrtića i škola kako bismo ostvarili dva ključna cilja: da do 2030. godine svako dijete ima mjesto u vrtiću te da omogućimo svim učenicima pohađanje nastave u jednoj smjeni. Na taj će način svi učenici u Hrvatskoj imati jednake prilike za obrazovanje, a u tome će nam pomoći i europska sredstva koja smo osigurali. To će pridonijeti razvoju i socijalizaciji djece, ali i olakšati roditeljima usklađivanje privatnog i poslovnog života.
- Nastavit ćemo se zalagati za europska sredstva za ravnomjerni razvoj Hrvatske, prepoznajući potrebe općina, gradova i županija. Inzistirat ćemo na adekvatnoj razini kohezijskih sredstava i u budućem Višegodišnjem financijskom okviru kako bi Hrvatska nastavila smanjivati razlike s razvijenijim državama članicama i promovirati politiku gospodarske i društvene konvergencije. To uključuje i pokrivanje cijele Hrvatske 5G internetom, što će omogućiti povećanje produktivnosti kroz mogućnost rada od kuće i s najudaljenijeg hrvatskog otoka.
- Snažnom politikom ravnomjernog regionalnog razvoja koja uključuje nastavak ulaganja u Slavoniju, Baranju i Srijem te Sjever Hrvatske i programa za pojedine dijelove Hrvatske poput Dalmatinske zagore, Gorskog kotara, Like, Banovine, kao i uz razvijene formate dijaloga i partnerstva između Vlade te županija, gradova i općina, djelotvorno ćemo usmjeravati europska sredstva u skladu s potrebama građana i gospodarstva.
- Kohezijska politika jedna je od temeljnih investicijskih politika Europske unije koja omogućava daljnje smanjivanje ekonomskih, socijalnih i teritorijalnih razlika te poboljšava kvalitetu života građana. Preko 680 milijuna eura ćemo usmjeriti za 22 hrvatska grada kroz mehanizam Integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU) kojim ćemo podržati razvoj inovativnih, tehnološki naprednih i zelenih hrvatskih gradova.

- S jedinstvenim pristupom u Europi uvažavajući potrebe koje su definirali sami otočani, uložiti ćemo 150 milijuna eura za bolju kvalitetu života i ekološku održivost naših otoka.
- Kohezijska politika mora odgovoriti na rastući problem demografskih izazova. Ta politika može pridonijeti demografskoj revitalizaciji ruralnih i drugih ranjivih područja kao, na primjer, potporama mladim obiteljima za kupnju kuća na selu i rješavanje njihovog stambenog pitanja, što je jedan od strateških ciljeva Hrvatske i tema koju postavljamo kao prioritet.
- Radi ujednačenog razvoja, značajna europska sredstva će se usmjeriti u demografsku i socijalnu revitalizaciju područja s razvojnim posebnostima.
- Dodatno ćemo se zalagati za jačanje Europskog socijalnog fonda (ESF+). Ovaj bi fond u narednom razdoblju trebao ostati jedan od važnih europskih instrumenta za jačanje socijalne kohezije kroz koji se u Hrvatskoj financiraju brojni projekti uključivanja ranjivih skupina poput programa ZAŽELI vrijednog više od 770 milijuna eura. Ovim programom ugovoreno je zapošljavanje više od 33 tisuće osoba, većinom žena u pružanju usluga potpore i podrške za gotovo 200 tisuća starijih i nemoćnih osoba.
- Uz pomoć europskih fondova izgradili smo četiri veteranska centra i gradit ćemo pet novih centara u različitim dijelovima Hrvatske što jasno dokazuje da uspješno spajamo nacionalne vrijednosti i europsku pripadnost.
- Kako bismo mogli odgovoriti na sve izazove modernog doba, zalagat ćemo se da europska sredstva uložimo u izgradnju konkurentnijeg, održivog gospodarstva i društva te u instrumente utemeljene na solidarnosti i fleksibilnosti, na dobrobit naših malih i srednjih poduzeća i cjelokupnog gospodarstva.
- Europska sredstva trebaju dodatno osigurati socijalnu konvergenciju i blagostanje našim građanima te biti jedan od zamašnjaka društvu na putu digitalne transformacije i zelene tranzicije. Za to nam je potreban snažan i održivi europski proračun koji je spreman odgovoriti na izazove i krize, orijentiran prema budućnosti i smanjivanju razlika između država članica. Naš je cilj do 2028. godine doseći preko 80 % prosječne razvijenosti EU-a, koristeći i pametno usmjeravajući europska sredstva.
- Zalažemo se za jačanje Europskog fonda solidarnosti koji nam omogućuje bržu i učinkovitu borbu protiv posljedica prirodnih katastrofa i nepogoda.
- Europskim fondovima razvijamo i naš turizam i poljoprivredu te čuvamo neprocjenjivu prirodnu baštinu.

4. Konkurentno gospodarstvo i zaštita potrošača

Iza Hrvatske je razdoblje gospodarskog oporavka, ali i rasta iznad europskog prosjeka, brojnim krizama unatoč. Na europskoj razini pridonijeli smo donošenju NextGenerationEU, instrumenta za ublažavanje društveno-gospodarskih posljedica pandemije bolesti COVID 19 te donošenju RepowerEU instrumenta koji pridonosi ostvarivanju veće energetske sigurnosti i neovisnosti europskog kontinenta. U narednom razdoblju ključno je uspostaviti održiv model razvoja utemeljen na rastu produktivnosti i konkurentnosti, inovacijama i izvozu, uz još kvalitetnije pozicioniranje Hrvatske na jedinstvenom tržištu EU-a.

Svjedočimo sve nesmiljenijoj utrci za energentima, prirodnim resursima i sirovinama za kojima raste globalna potražnja zbog ubrzanog tehnološkog napretka, digitalizacije, robotizacije i razvoja umjetne inteligencije. Prema svim stručnjacima, Europa je kontinent koji će biti najteže pogođen klimatskim promjenama, osobito povećanju temperature, sušama, požarima, poplavama i ekstremnim vremenskim nepogodama. Istodobno, socijalne i demografske promjene, uključujući starenje stanovništva i manje stope nataliteta, uvelike mijenjaju tržište i oblike rada te utječu i na prilagodbu sustava obrazovanja i znanosti, stavljajući pred nas nova društvena pitanja. Europa mora još ozbiljnije shvatiti imperativ svoje gospodarske i tehnološke konkurentnosti u sve zahtjevnijem globalnom okruženju.

HDZ je podržao ciljeve zelene tranzicije i dekarbonizaciju prometa, graditeljstva i gospodarstva. Osim što se ostvarivanjem ciljeva zelene tranzicije pridonosi smanjenju ugljičnog otiska gospodarstva te razvoju obnovljivih izvora energije, time se jača naša energetska suverenost, pridonosi i manjoj ovisnosti o fosilnim gorivima, koja su se u posljednje vrijeme pokazala kao oružje za postizanje političkih ciljeva ucjenjivanjem.

Pokrenuli smo i najvažnije procese za jačanje konkurentnosti i stvaranje radnih mjesta budućnosti. Predvodnici smo zelenih politika koje štite naše građane i planet, osmišljavamo programe iz kojih se financira bolji standard u svim europskim regijama, promičemo digitalizaciju, uključujući etičnu upotrebu umjetne inteligencije. Zalagat ćemo se za donošenje zajedničkog europskog okvira za korištenje umjetne inteligencije

u obrazovanju koji će osigurati da korištenje novih digitalnih alata doprinese procesu učenja uz istovremeno sprječavanje neželjenih utjecaja na obrazovne procese i sigurnost učenika.

Podržavamo hrvatska poduzeća koja svojim inovativnim rješenjima doprinose povećanju europske konkurentnosti.

Konkurentnost gospodarstva

- U narednom razdoblju zalagat ćemo se za daljnje produblјivanje unutarnjeg tržišta, kao i za politike koje će pridonijeti osnaživanju pozicije EU-a na globalnoj razini. Pritom, posebno ćemo se usredotočiti na smanјivanje administrativnog i regulatornog opterećenja gospodarstva te podizanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva.
- Podržavat ćemo politike koje će osigurati provedbu zelene tranzicije, digitalne transformacije i podizanje razine energetske sigurnosti.
- Radit ćemo na podizanju konkurentnosti hrvatskog poduzetništva kroz potpore za nastupe na međunarodnim sajmovima i potpore za uvođenje normi za certifikaciju proizvoda, usluga i procesa u iznosu od minimalno 50 milijuna eura.
- Uspostavit će se poseban program jamstava (oko 50 milijuna eura) za prerađivačku industriju kako bi se postigle nulte stope emisija.
- Zalagat ćemo se za razvoj otpornog i održivog turizma na EU razini, imajući u vidu zajedničke klimatske i sigurnosne izazove te kulturnu i povijesnu tradiciju i baštinu, turizam u ulozi generatora razvoja regija i temelj za kvalitetniji život lokalnog stanovništva, kao i za daljnje unaprjeđivanje i razvoj europskih programa za zapošljavanje, kako bi se osigurala kvalitetna radna mjesta, umanjio utjecaj sezonalnosti i ugovora na određeno vrijeme i doprinijelo socijalnoj sigurnosti radnika u turizmu.

Zaštita okoliša

- Nakon što je do sada izgrađeno četiri centra za gospodarenje otpadom (Marišćina, Kaštijun, Bikarac i Biljane Donje), pri čemu su četiri centra u izgradnju, a za tri centra će se dovršiti dokumentacija, radi postizanja zadanih europskih ciljeva povećanja stopa recikliranja i smanjenja odlaganja, poticat će se investicije centara za gospodarenje otpadom. Uložiti će se preko 100 milijuna eura dostupnih iz Programa Konkurentnost i kohezija 2021.–2027. i Nacionalnog plana opravka i otpornosti 2021.–2026.
- Nakon izrađene morske karte za 51 % pridnenih i obalnih staništa Jadrana namjeravamo dosegnuti europski cilj za zaštitu Jadrana do 2030. godine čime ćemo pridonijeti i prinosima ribarstva i adaptaciji na klimatske promjene. Postizanje ciljeva Zelenog plana podrazumijeva dubinsku transformaciju europskog gospodarstva i društva.
- Provedba najambicioznije zamišljenog klimatskog zakonodavstva na svijetu oblikovat će živote svih Europljana, utječući, među ostalim, na automobile koje vozimo, zgrade u kojima živimo, cijenu i način grijanja ili putovanja avionom. No ta transformacija mora biti pravedna i promišljena i treba voditi računa o njezinim posljedicama na europsku konkurentnost, položaj u svijetu, kao i na obitelji s niskim i srednjim prihodima, osobito na ruralnim područjima.
- Hrvatskoj je važna zaštita okoliša i postizanje klimatske neutralnosti, ali uz minimiziranje nepravednog opterećenja za građane i gospodarstvo. Trošak zelene tranzicije nikako se ne smije prelomiti preko leđa obitelji s niskim i srednjim prihodima, vlasnika automobila, poljoprivrednika ili preko slabije razvijenih država članica. Istovremeno, svjesni smo da je podrška Zelenom planu jedini put za osiguranje budućnosti naših mladih i generacija koje dolaze iza nas. Štoviše, zelenu tranziciju potrebno je podržati i ubrzati razvojnim modelima koji će je učiniti ekonomski poticajnom što širem sloju građana.
- U tu svrhu, snažno ćemo se zalagati da hrvatska poduzeća i akademske institucije budu predvodnice u razvoju i primjeni novih tehnologija i pretvore izazove zelene tranzicije u jedinstvene prednosti, gradeći na znanju i iskustvu naših visokoobrazovanih i specijaliziranih stručnjaka.
- Za postizanje cilja da Europska unija postane klimatski neutralna, Hrvatska se zalaže za korištenje svih niskougličnih tehnologija. Prema udjelu obnovljivih izvora energije u proizvodnji struje Hrvatska se nalazi na 5. mjestu u Europskoj uniji, a na 8. mjestu prema ukupnoj potrošnji energije. Tu prednost trebamo zadržati, na njoj graditi buduću energetska neovisnost i klimatsku neutralnost, a građanima osigurati energiju po što povoljnijim cijenama.

Digitalizacija

- Brža primjena suvremenih tehnologija prioritet je za razvoj Hrvatske i njezina gospodarstva u ovom desetljeću. Cilj novih tehnologija i digitalne transformacije trebao bi biti unaprjeđenje životnog standarda i stvaranje novih mogućnosti u društvu, ekonomiji i svakodnevnom životu. Hrvatska je dala svoj doprinos politici Europske unije „Put u digitalno desetljeće“ te ispunjavanju ciljeva toga programa. Usvojili smo Nacionalni program razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture. To će osigurati brzi internet za još oko milijun građana, prije svega na ruralnim područjima gdje nema dovoljnog komercijalnog interesa za ulaganja. Ulaganje u brzi internet preduvjet je za podizanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva te za bržu integraciju Hrvatske u Jedinstveno digitalno tržište Europske unije.

Razvoj industrije

- Kako bismo dosegli prosjek razvijenosti Europske unije, uz osiguranje infrastrukture treba dodatno usmjeriti europska sredstva u stvaranje okvira za razvoj radnih mjesta visoke dodane vrijednosti te za razvoj novih tehnologija i znanja koja jačaju konkurentnost, otpornost i održivost našeg gospodarstva.
- Zagovarati ćemo na tom putu i dodatno jačanje veza europske industrijske politike i europskih sredstava, uzimajući u obzir već donesenu legislativu o industriji s nultom neto stopom emisija te legislativu o čipovima i umjetnoj inteligenciji, kako bismo povećali ulaganja u istraživanje i razvoj kao temelje daljnjeg napretka. Iskoristit ćemo mogućnost iz Akta o čipovima da u suradnji s europskim partnerima podupremo osnivanje hrvatskog Centra kompetencija za poluvodiče, kao što ćemo podupirati i slične inicijative koje osiguravaju razvoj novih tehnologija i znanja u Hrvatskoj radi smanjenja razlika u inovacijskom potencijalu među državama članicama.
- Nastavit ćemo podržavati programe suradnje hrvatskog akademskog sektora i gospodarstva i podupirati osnaživanje institucija, jačanje njihovih kapaciteta te razvoj ljudi, posebice mladih, u procesu transfera tehnologije, istraživanja i razvoja, kao i suradnje na europskoj razini.
- Jačanjem potpornih institucija i financijskih instrumenata poticati ćemo programe razvoja poduzetništva među mladima, posebice razvoja razvojnih (start up) tvrtki u IKT sektoru, kreativnim industrijama i na području razvoja novih tehnologija.

Znanost i obrazovanje

- Razvit će se bolja suradnja alijansi visokih učilišta, uključujući priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacije i razdoblja studija u inozemstvu te uzajamno automatsko priznavanje kvalifikacija.
- Povećat će se međunarodna mobilnost studenata i nastavnika te transnacionalne suradnje visokih učilišta, posebice kroz program Erasmus+ kako bi jačali jezične, digitalne i ostale vještine te ostvarili mogućnost stručne prakse u inozemstvu. Zalagat ćemo se za pravednije razrede stipendiranja studenata tijekom korištenja Erasmus+ programa koji će biti povezani sa standardom zemlje primateljice kako bi se dokinula nejednakost u pristupu programu razmjene.
- Unaprijedit će se informacijsko-komunikacijska infrastruktura u sustavu visokog obrazovanja uz izradu središnjeg sustava evidencija u visokom obrazovanju čime će se omogućiti sustavno praćenje razvojnih politika temeljenih na evidencijama te uključivanje u europske inicijative na području digitalizacije i digitalne transformacije.
- Nastavit će se ukorjenjivanje hrvatske znanosti u najvažnije europske znanstvene institucije i inicijative kako bi se povećala znanstvena izvrsnost prema međunarodnim standardima, omogućilo uključivanje znanstvenika u međunarodne mreže te osigurale nove mogućnosti za hrvatsko gospodarstvo.
- Pristupit ćemo Konvenciji o osnivanju Europskog sveučilišnog instituta što će studentima i istraživačima omogućiti uključivanje u neke od najprestižnijih doktorskih i poslijedoktorskih studija iz područja društvenih znanosti.
- Radit ćemo na hrvatsko-španjolskom projektu u istraživanju fuzije, uz partnerstvo u razvoju i gradnji akceleratora DONES, koji je dio fuzijske strategije EU-a i koji je preduvjet za snažniji razvoj istraživačkog, inovacijskog i gospodarskog potencijala Republike Hrvatske.

- Nastavit ćemo provedbu aktivnosti iz Sporazuma o europskoj državi sudionici između Republike Hrvatske i Europske svemirske agencije kako bi postali pridružena članica ESA-e do 2028. godine. Zajednički međunarodni svemirski projekti i programi suradnje u istraživanju i korištenju svemira pokrivaju razna područja svemirskih aktivnosti, a umrežavanje hrvatske znanosti i gospodarstva u visokorazvijene svjetske krugove čini preduvjet za snažniji razvoj istraživačkog, inovacijskog i gospodarskog potencijala Hrvatske.
- S ciljem dugoročnog znanstvenog i gospodarskog interesa Hrvatske, do kraja 2025. godine Hrvatska će ostvariti punopravno članstvo u CERN-u.
- Do 2028. godine Hrvatska će se uključiti u najmanje 10 novih europskih konzorcija istraživačke infrastrukture iz područja biopodataka i znanosti o životu, istraživanja svemira (novi teleskop za gama zrake), kvantne komunikacije, razvoja mikroprocesora, otvorene znanosti i dr. te će osnažiti ljudske i operativne kapacitete za sudjelovanje u inicijativama istraživanja i inovacija povećanjem kvalitete i broja ugovorenih projekata na programu Obzor Europa, na preko 800 projekata do 2028. godine.
- Hrvatska je potpisala Deklaraciju o europskoj kvantnoj komunikacijskoj infrastrukturi (EuroQCI) te će nastaviti provedbu aktivnosti na izgradnji sigurne kvantne komunikacijske infrastrukture koja će obuhvatiti cijelu Europsku uniju.
- Potaknut ćemo razvoj dodatnih obrazovnih programa na stranim jezicima kako bismo povećali atraktivnost hrvatskih akademskih institucija te i na taj način proširili broj talenata dostupnih hrvatskim tvrtkama.
- Podupirat ćemo i popularizaciju znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike (tzv. STEM) od najranije dobi kako bismo osigurali povećan interes mladih za zanimanja budućnosti te dodatno nastaviti stipendirati studente na STEM studijima.

Vodno gospodarstvo

- Vodit ćemo računa o investicijama u vodno gospodarstvo za što smo osigurali 816 milijuna eura, za projekte vodnoga gospodarstva, javne vodoopskrbe, javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, kao i za projekte obrane od poplava.

Zaštita potrošača

- Zakonodavstvo Europske unije na području zaštite potrošača i sigurnosti hrane među najboljim je u svijetu. Međutim, politike Europske unije moraju se kontinuirano nadograđivati da bi i dalje osiguravale visoku razinu zaštite potrošača. U proteklom razdoblju doneseni su ključni zakonodavni akti kojima se jača uloga potrošača na jedinstvenom tržištu Europske unije, a europskim poduzećima, naročito onim malim i srednjim, omogućuje se pravedna tržišta utakmica.
- Istovremeno, u uzdrmanom geopolitičkom kontekstu koji je izazvao snažan porast inflacije i cijena energenata, Hrvatska demokratska zajednica odgovornim je politikama maksimalno zaštitila potrošače ublažavanjem negativnih učinaka kriza koje se negativno odražavaju na kupovnu moć potrošača.
- S druge strane, ojačali smo poziciju potrošača u pravnom odnosu s bankama kod prešutnih prekoračenja koja predstavljaju jedan od najrizičnijih kreditnih proizvoda dostupnih na tržištu. Memorandum o razumijevanju u vezi s prekoračenjem po tekućem računu koji je potpisan s 13 banaka donio je sigurnost za gotovo 1,8 milijuna potrošača kojima je odobreno prešutno prekoračenje. Na ovoj problematici angažirano smo radili i na europskoj razini, kroz izmjenu Direktive o potrošačkim kreditima. S obzirom na to

da je istraživanje Europskog parlamenta pokazalo da je 340 milijuna bankovnih računa u Europskoj uniji opterećeno s problemima minusa, novom direktivom određeno je da će banke morati građane unaprijed obavijestiti o svakom planiranom smanjenju ili ukidanju prešutnog prekoračenja i ostaviti im mogućnost obročne otplate u dvanaest jednakih obroka. Osim toga, banke će morati jasno upozoriti potrošače na rizike uzimanja kredita.

- Iako su zakonske inicijative nedvojbeno dovele do još bolje zaštite potrošača u Europskoj uniji, postoji prostor za daljnji napredak. Potrošači se često žale na netransparentnost bankarskih naknada za različite usluge poput održavanja računa, podizanja gotovine ili internetskog i mobilnog bankarstva. U korist potrošača, zalagat ćemo se za pronalaženje europskog modela transparentnosti naplate bankarskih usluga.
- Angažmanom na inicijativi o jedinstvenom punjaču omogućili smo da se jedinstveni punjač već ove godine uvede za sve mobilne uređaje, a od 2026. i za prijenosna računala.
- Zalagat ćemo se za donošenje novih pravila o označavanju hrane na prednjoj strani pakiranja proizvoda. To će potrošačima pri kupnji omogućiti brz i pouzdan odabir zdravih proizvoda. Sada je situacija takva da su informacije o hrani malim slovima navedene na poledini pakiranja. Uz to, takve su informacije potrošačima su često nerazumljive.
- Između ostalog, zalagali smo se za izmjenu Direktive o medu koja će omogućiti da potrošači pri kupnji budu upoznati s informacijama o sastavu meda što će omogućiti i da hrvatski pčelari budu zaštićeni od nelojalne konkurencije meda lošije kvaliteta koji dolazi iz trećih država. Na pakiranju meda morat će biti jasno naznačena država iz koje med dolazi, a novost je to da će na pakiranju mješavina meda morati biti naznačen i točan udio meda iz svake od država u kojoj je med sakupljen.

5. Razvoj poljoprivrede i ribarstva kao strateških sektora

U vrijeme kada hrana postaje sve vrijedniji resurs, poljoprivreda je sektor od strateškog značaja za cijelu Europu. Zalagat ćemo se i dalje za održivu poljoprivredu, koja je dugoročno atraktivna i isplativa, kao i za razvoj ribarstva. U Europskom parlamentu bili smo i nastaviti ćemo biti glas poljoprivrednika te jasan pobornik pravednije preraspodjele europskog novca za Zajedničku poljoprivrednu politiku. Težimo postizanju najviših standarda zaštite okoliša i klime, no ne smijemo popustiti pred pretjerano zelenim zahtjevima koji poljoprivredu vide isključivo u kontekstu zaštite okoliša, zanemarujući tradiciju, kao i sve gospodarske i društvene uloge poljoprivrede i ribarstva. Zelene politike trebaju se provesti u suradnji i partnerstvu s poljoprivrednicima i na njihovu korist, i nikako na njihov teret.

Svjesni negativnog utjecaja klimatskih promjena i poskupljenja energije na poljoprivredu, posebno smo bili usmjereni na pomoć i poticaje tom strateškom sektoru za našu prehrambenu sigurnost. Zahvaljujući takvoj našoj politici, u proteklih je osam godina vrijednost hrvatske poljoprivredne proizvodnje povećana je za gotovo 40 %, a produktivnost rada za približno 50 %. Štoviše, broj mladih poljoprivrednika se od 2016. povećao za više od 6 tisuća, na današnjih 24 tisuće. Kako bismo osigurali potrebne kapacitete za skladištenje, doradu, preradu, pakiranje i plasman hrvatskog voća i povrća, izgrađujemo mrežu logističko-distribucijskih centara kapaciteta između 25 i 30 tisuća tona koja će biti gotova za dvije godine.

- Posebnu pozornost posvetit ćemo zaštiti hrvatskih proizvoda, naročito u kontekstu oznaka zemljopisnog podrijetla koje su garancija kvalitete i izvornosti proizvoda. U tom smislu nastaviti ćemo s aktivnostima usmjerenim na dodjelu zaštite tradicionalnog izraza za hrvatsko desertno vino prošek.
- Da bi Zajednička poljoprivredna politika i Zajednička ribarstvena politika i dalje bile stup integracije Europe, potrebno je uskladiti ponudu i proizvodnju hrane s glavnim izazovima današnjice, a poljoprivrednu i ribarsku aktivnost s čovjekom, prirodom i klimom. Kako bismo u tome uspjeli, a poljoprivrednici

i ribari osjećali ove politike kao svoje te budućnost povezivali s razvojem, a ne napuštanjem sektora, mi ćemo osigurati dostatna sredstva za razvoj i napredak malih i srednjih poljoprivrednika i ribara, otkloniti sve prepreke, potaknuti razvoj lokalnih lanaca hrane, osigurati diverzifikaciju i čvrsto zastupati njihove interese u pregovorima s trećima. Pritom ćemo ih poticati na ispravan i jednostavan način da rade i ono što su činili oduvijek, čemu su oni učili nas i druge – čuvaju okoliš i prirodu, misle na zdravlje i budućnost.

- U svim europskim institucijama zalagat ćemo se za fleksibilizaciju Zajedničke poljoprivredne politike, za smanjenje administrativnih zahtjeva prema poljoprivrednicima, za uravnoteženje zelene ambicije u skladu s polaznim osnovama svake države članice. Zalagat ćemo se također za postavljanje uvjeta da u okviru trgovinskih sporazuma s trećim zemljama, njihovi poljoprivrednici moraju ispuniti iste uvjete kao i europski.
- Snažno ćemo zagovarati poljoprivredne politike koje će najbolje odgovoriti na potrebe hrvatskih poljoprivrednika i ribara.
- Naše aktivnosti, prioriteti i angažman bit će usmjereni prema Reviziji poljoprivredne regulative u vezi sa strateškim planovima kako bismo:
  - smanjili za 50 % administrativna opterećenja poljoprivrednika u sustavu potpora,
  - otklonili zastoje koji proizlaze iz prenormiranosti kontrolnog sustava uz osiguranje jednako kvalitetnih instrumenata nadzora,
  - dodatno rasteretili male poljoprivrednike čije poslovanje predstavlja manji rizik za okoliš i bioraznolikost.
- Jasno ćemo pozicionirati demografsku obnovu ruralnog prostora kao jednog od temeljnih stupova i zajedničke poljoprivredne politike.

- Poštivat ćemo načela reciprociteta prilikom pregovaranja o trgovinskim sporazumima s trećim zemljama.
- Osigurat ćemo okvir za razvoj širokopojasnog interneta velikog kapaciteta u ruralnim prostorima.
- Unaprijedit ćemo zajedničke organizacije tržišta.
- Osigurat ćemo identitet ribarske politike kroz politiku očuvanja ribljih stokova, kao i strukturne mjere za ribolovne flote i ravnopravne međunarodne odnose u ribarstvu s trećim zemljama.
- S obzirom na značaj ribarstva za otočna i ruralna područja i njihovu tradiciju, podržavamo reviziju Mediteranske uredbe kojom bi se osigurao nastavak te tradicije omogućavanjem nastavka obavljanja pojedinih oblika ribolova koje trenutno Uredba ne prepoznate.
- Podupiremo tripartitno djelovanje između država članica, EU institucija i dionika u sektoru ribarstva i akvakulture u donošenju pravaoavljanih odluka.
- Uz samu brigu o održivom stanju ribarskih stokova i zaštiti prirode, potrebno je povećati senzibilitet prema ribaru kao čovjeku koji svojim radom osigurava egzistenciju obitelji, opstanak otočnih i ruralnih područja te opskrbu ribom kao zdravom hranom.

6. Hrvatska kao europsko prometno i energetska čvorište

Europska sredstva snažno su uporište razvoja naprednije prometne i energetske infrastrukture u Hrvatskoj, a to će ostati i u narednim godinama kada dodatno povežemo Hrvatsku. Više od 4 milijarde eura ulažemo u razvoj prometne infrastrukture, a iz europskih sredstava ugovorena su čak 362 prometna projekta. Uz pomoć europskih sredstava povećat ćemo energetska učinkovitost u pojedinim sektorima, ulagati u obnovljive izvore energije te u energetska infrastrukturu.

U prošlom mandatu izgrađeni su Pelješki most i LNG Terminal na otoku Krku, kao dva simbola dodane vrijednosti članstva u Europskoj uniji jer su sufinancirani europskim sredstvima. Našim zalaganjem revidirana je Uredba o Transeuropskoj prometnoj mreži čime je Hrvatska pozicionirana na ukupno četiri prometna koridora Europske unije, što uz dosadašnje koridore Rajna–Dunav i Mediteranski koridor uključuje dva nova prometna koridora Europske unije: Baltičko more – Jadransko more i Zapadni Balkan – Istočni Mediteran. Time je dodatno učvršćen geoprometni položaj Hrvatske te su u europske koridore uključeni pojedini dijelovi Hrvatske poput željezničke i cestovne infrastrukture do Splita te željezničke i cestovne infrastrukture u Slavoniji, ukupno 450 kilometara željezničke pruge, osam novih luka i pet novih urbanih čvorova.

Za razvoj prometnog sustava iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti osigurali smo 892 milijuna eura, između ostalog za modernizaciju tramvajskog prometa za Zagreb i Osijek, modernizaciju dionice Zagreb Kustošija – Zagreb glavni kolodvor, za modernizaciju luke Split, dogradnje luke Bol – Brač, i za električno napajanje zrakoplova u Zračnoj luci Zadar.

Istodobno, ruska agresija na Ukrajinu potpuno je poremetila energetska tržište u Europi i svijetu te izazvala poskupljenje nafte i plina. U tim okolnostima odluka o izgradnji terminala za ukapljeni prirodni plin u Omišlju (LNG Hrvatska) omogućuje nam da ga danas dopremamo brodom te smo osigurali svoju energetska neovisnost od ruskog plina. Štoviše, u tijeku su radovi na udvostručenju kapaciteta na više od 6 milijarda kubnih metara plina godišnje. Time ćemo osigurati potrebnu opskrbu Hrvatske, a povećanjem transportnih kapaciteta postat ćemo i regionalno energetska čvorište prema Sloveniji, Mađarskoj, Bosni i Hercegovini, Austriji i Bavarskoj.

Izgradit ćemo napredniju energetska infrastrukturu i objekte kako bi se zadovoljile neposredne potrebe za sigurnošću opskrbe plinom, uključujući LNG, posebice kako bi se omogućila diversifikacija opskrbe u interesu Unije kao cjeline. U tu svrhu smo već osigurali značajna europska sredstva od 560 milijuna eura u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

Promet

- Dovořit ćemo prometne projekte od vitalnog značaja za povezanost unutar zemlje i s europskim susjedima.
- Ulagat ćemo u razvoj i jačanje željezničke infrastrukture radi poticanja prijevoza tereta i putnika te smanjenja opterećenja cestovnog prometa.
- Ulagat ćemo u izgradnju logističkih centara i terminala koji će olakšati promet i distribuciju robe unutar zemlje i na europskom tržištu.
- Radit ćemo na uvođenju inovativnih tehnoloških rješenja poput inteligentnih prometnih sustava ITS, razvoj autonomnih i vozila na vodikov i električni pogon radi unaprjeđenja prometne učinkovitosti i smanjenja negativnih utjecaja na okoliš.
- Promicat ćemo održive oblike multimodalne urbane mobilnosti što uključuje digitalizaciju prometa, razvoj infrastrukture čistog gradskog prometa, vozila čistog gradskog prometa, biciklističku infrastrukturu, digitalizaciju gradskog prometa i multimodalni promet
- Poticat će se upotreba alternativnih goriva kroz razvoj poticajnih politika i programa koji promiču korištenje alternativnih goriva poput električne energije i vodika.
- Razvijat ćemo infrastrukturu za alternativna goriva kroz izgradnju mreže punionica za električna vozila, vodikove punionice i plinske stanice kako bi se podržala upotreba alternativnih goriva i vozila.
- Radit ćemo na pozicioniranju Hrvatske na europskim prometnim koridorima radi jačanja integracije s europskim prometnim sustavom i poticanja gospodarske razmjene.
- Radit ćemo na većoj prometnoj sigurnosti kroz kontinuirano ulaganje u mjere i infrastrukturu koja poboljšava prometnu sigurnost, uključujući modernizaciju cesta, uvođenje sustava za nadzor prometa i educiranje vozača.
- Radit ćemo na promicanju održivih oblika prijevoza, uključujući kroz poticanje korištenja javnog prijevoza, bicikala i pješačkih zona radi smanjenja emisija CO₂ i promicanja održivih oblika prijevoza.

Energetika

- Ulagat će se u razvoj, modernizaciju i digitalizaciju hrvatskog elektroenergetskog sustava koji, između ostalog, obuhvaća ugradnju pametnih brojlara i zamjenu kabela za otoke koja predstavlja sigurnost opskrbe otoka električnom energijom i ima ekološki učinak te je osim sigurnosti opskrbe povećana i ekološka sigurnost mora. Za to je iz NPOO-a osigurano 560 milijuna eura.
- Ulagat ćemo u istraživanje geotermalnog potencijala za toplinarstvo kako bi se potvrdile rezerve odnosno količina i toplina geotermalnog potencijala za potrebe grijanja gradova s obnovljivim izvorima energije. U projekt se ulaže sveukupno 80 milijuna eura europskih sredstava, a projekt obuhvaća šest gradova: Veliku Goricu, Zaprešić, Sisak, Osijek, Vinkovce, Vukovar.
- Radit ćemo na nastavku jačanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (Europski zeleni plan – priključenje najmanje 2.500 MW elektrana do 2028. godine).
- Poticati će se korištenje vodika i novih tehnologija što se već čini kroz NPOO, Dolinu vodika Sjeverni Jadran te ostale fondove radi provedbe vodikove strategije kroz međusektorsku suradnju.
- Uz pomoć Inovacijskog fonda EU za hrvatske tvrtke osigurat će se financiranje inovativnih niskougličnih tehnologija i procesa, za izdvajanje i skladištenje ugljika, kao i za inovativne tehnologije za proizvodnju iz obnovljivih izvora. Bespovratna sredstva Inovacijskog fonda ne smatraju se državnom potporom i moguće je financiranje do 60 % investicije projekta.
- Iskoristit ćemo 1,3 milijarde eura iz Modernizacijskog fonda za Republiku Hrvatsku do 2030. za ulaganje u zelenu tranziciju, što uključuje ulaganje u obnovljive izvore energije u industriji, u energetska učinkovitost u industriji, u e-cestovni prijevoz, u baterijske vlakove, za financiranje iskorištavanja geotermalnih izvora za toplinarstvo, za obnovljive izvore energije za javne isporučitelje vodnih usluga i usluga skupljanja komunalnog otpada, za energiju na otpad, za zamjenu fluoriranih plinova u industriji i za razvoj dalekovoda radi prihvaćanja energije iz obnovljivih izvora.
- Nastavit ćemo poticati privatna istraživačko-razvojne projekte putem Strategije pametne specijalizacije (S3) s minimalno 250 milijuna eura.

7. Demografske politike: poticanje mladih i osnaživanje prava starijih osoba

U proteklih pet godina demografske promjene postale su jedna od najvažnijih tema na europskoj razini u razmatranjima o budućnost mladih, ali i starijih osoba. Demografija je pozicionirana kao treća europska tranzicija – jednako važna i jednako dalekosežna kao ona zelena ili digitalna, i to na prijedlog Hrvatske još 2019. godine. Pod portfeljem demografije pokrenute su brojne inicijative radi pronalaska rješenja na izazove s kojima se suočava i Hrvatska. Provedena su brojna istraživanja i prikupljeni mnogobrojni podaci na temelju kojih su uspostavljeni mehanizmi i donesene inicijative koje će u narednom razdoblju biti kvalitetna platforma za odgovor na demografske promjene.

Objavom prvog Izvješća o demografiji Europske komisije u prvoj polovici 2020. godine detaljno su analizirana demografska kretanja u državama članicama. Izvješće je pomoglo u anticipiranju i procjeni učinka demografskih promjena na gospodarski i društveni razvitak Europske unije. Nova verzija Izvješća izdana je početkom 2023., a u obzir su uzeti utjecaji različitih izazova i kriza koje su se dogodile na našem kontinentu poput pandemije, rata u Ukrajini i Brexita.

Kako bi se stvorile pretpostavke za financiranje projekata koji se tiču demografskih izazova u tekućem programskom razdoblju, demografske smjernice su provedene i pretočene u Višegodišnji financijski okvir. Prilikom donošenja inicijativa, u obzir je uzeta i teritorijalna komponenta, stoga su 2021. i 2023. donesene Dugoročna vizija za ruralna područja te inicijativa koja se bavi problemom odljeva mozgova, na temelju koje je Europska komisija prošlu godinu proglasila Europskom godinom vještina.

Novi elan čitavom portfelju donio je *Demography toolbox*, dokument čijom smo izradom snažno zakoračili u sferu konkurentnosti na globalnom tržištu jer je postalo očito da konkurentnost Europske unije na globalnoj razini ovisi o demografskim promjenama. U Toolboxu je predstavljen niz mjera kojima je cilj maksimalno aktivirati ljudski kapital kako bismo održali svoju konkurentnost. Dokument sadrži niz zakonodavnih akata s razine Europske unije – direktiva, (poput Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života), uredbi

(poput Novog prijedloga uredbe o uspostavi EU talent poola) i preporuka (kao onih koje su vezane za europsku strategiju skrbi) koje imaju za cilj aktivirati sve sastavne dijelove radno aktivnog stanovništva.

Zatim dolazi niz inicijativa i mehanizama kojima se pristupa konkretnim problemima, poput aktivacije Talent Booster mehanizma koji je predložen kroz Harnessing talent komunikaciju ili pak Akcijskog plana za reaktivaciju i revitalizaciju ruralnih područja u sklopu Dugoročne vizije za ruralna područja.

Uspostavljen je i niz vrlo praktičnih instrumenata, poput Atlasa demografije, pomoću kojeg se prezentiraju na europskoj razini usporedivi statistički podaci. Također, potiče se i uspostava strukturiranih dijaloga o demografiji s državama članicama.

U pitanju starenja, promijenjen je narativ na onaj o društvu dugovječnosti. Cilj je osigurati ne samo duge, već i zdrave i kvalitetne živote kroz Zelenu knjigu o starenju, Strategije skrbi te dva prijedloga za preporuke Vijeća.

Objavljen je i niz stručnih analiza koja su podloga za daljnje razvijanje demografije kao politike na razini Europske unije. Posljednja analiza u nizu objavljenih ona je o zabrinjavajuće opadajućim stopama nataliteta kroz koju pokušavamo shvatiti razloge iz kojih se mladi sve rjeđe odlučuju za zasnivanje obitelji.

Svjesni smo činjenice da demografske trendove u Europi nikako ne smijemo gledati bez vođenja računa o onome što se po tom pitanju događa u ostatku svijeta. Vodeći se istom logikom, u lipnju 2023. godine objavljena je stručna analiza demografije u kontekstu klimatskih promjena, s nizom prethodnih studija o migracijama potaknutima klimatskim promjenama.

- Potrebno je nastaviti ulaganje u stručno usavršavanje i obrazovanje, zaustaviti takozvani „*brain drain*“, povezivati poslovne vještine i ambicije mladih s prilikama na tržištu rada stvarajući pritom prilike i za hrvatsko gospodarstvo i za naše ljude.
- Demografska revitalizacija provest će se i jačanjem međugeneracijske solidarnosti, te osnaživanjem takozvane „srebrne“ ekonomije i promicanjem interesa starijih osoba i njihove zdrave dugovječnosti.
- Na nacionalnoj razini, u skladu s našim obiteljskim i demokršćanskim vrijednostima te u odgovoru na izazov demografskih promjena, demografska politika ima tri ključna smjera djelovanja u kojima nastavljamo djelovati.
  - Prvi smjer je poticanje ekonomskog osamostaljivanja mladih, njihovo jačanje i stvaranje preduvjeta za zasnivanje obitelji.
  - Drugo, pojedinim mjerama populacijske, porezne i drugih politika radimo na financijskom jačanju obitelji, koja je temelj hrvatskog društva.
  - I treći smjer čine poticajne mjere usmjerene društvenim i gospodarskim dionicima koji isto tako, u skladu i s načelom supsidijarnosti, pridonose kvalitetnijem životu obitelji i svih njezinih članova – od djece do umirovljenika.
- Poseban prioritet nam je stvaranje kvalitetnijih mogućnosti za mlade u svim dijelovima Hrvatske.
- Izradom inovativnih programa i sustava potpore mladima i obiteljima financiranim europskim sredstvima podržat ćemo jačanje i razvoj kohezijske politike kako bismo mogli odgovoriti na demografske izazove.
- Zagovarati ćemo dodatne obrazovne programe dostupne svim dobnim skupinama kako bi se osiguralo dostupno cjeloživotno obrazovanje te time hrvatskim radnicima omogućila konkurentnost na tržištu rada, a hrvatskim tvrtkama povećala produktivnost.
- Na europskoj razini zalagat ćemo se za agenciju koja bi se bavila demografijom. To znači da imamo odgovarajuće financijske i ljudske resurse te političke smjernice, posvećene kreiranju rješenja koja pomažu u ublažavanju utjecaja negativnih demografskih promjena, a podupiru pozitivne demografske promjene.

8. Pravosudna suradnja, zaštita granica i odgovorna migracijska politika

Na području pravosuđa i unutarnjih poslova, snažno podupiremo aktivnosti institucija Europske unije usmjerene na jačanje međusobne suradnje država članica u pružanju odgovarajuće zaštite svojim građanima u prostoru slobode, sigurnosti i pravde. Upravljanje migracijama ostaje jedno od ključnih pitanja za Europu u cjelini, a pogotovo za Hrvatsku kao državu s najdužom kopnenom vanjskom granicom Europske unije. Hrvatska demokratska zajednica pridonijela je donošenju Pakta o migracijama i azilu za djelotvorniju borbu protiv neregularnih migracija i učinkovitije upravljanje migracijskim pritiscima.

Tijekom proteklih godina u Europskom parlamentu argumentirano smo odbacivali neutemeljene, često orkestrirane napade, zbog naše politike zaštite vanjskih granica. Europskim sredstvima osnažili smo naše kapacitete, unaprijedili policijsku i drugu opremu, kao i graničnu infrastrukturu, te nadograđujemo mrežnu opremu za potrebe uspostave sustava ulaska u Hrvatsku odnosno izlaska iz Hrvatske i nadzora putnika radi postizanja visoke dostupnosti podataka te bržeg protoka informacija na graničnim prijelazima.

- Podržavamo inicijative koje su usmjerene na jačanje pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, a osobito u pogledu uzajamnog priznavanja i primjene postojećih pravnih instrumenata, učinkovitog odgovora na prijetnje terorizma i prevenciju radikalizacije.
- U segmentu pravosudne suradnje u građanskim stvarima naš prioritet je osiguranje pristupa pravosuđu za EU građane, visoke razine pravne sigurnost i učinkovitog rješavanja prekograničnih sporova.

- Podupiremo novi pakt o migracijama i azilu i izražavamo snažnu solidarnost prema izbjeglicama, kao što smo to učinili i pružanjem pomoći ukrajinskim raseljenim osobama. Obim i složenost migracija drastično su se promijenili. Potrebno je učinkovitije provoditi pravila koja će nastojati smanjiti pritisak migracija te pružiti veću podršku državama članicama koje su prve suočene s migracijskim izazovima zbog svojeg geografskog položaja, što uključuje i Hrvatsku.
- Odlučni smo jamčiti kontrolu nad migracijama i to činimo u skladu s međunarodnim pravom i poštujući temeljna prava. Vodeća načela naše migracijske politike su humanost i red.
- Države članice Europske unije, a ne krijumčari, moraju odlučiti tko ulazi u Europu. Europski zajednički odgovor na migracije neće biti moguć bez suradnje s trećim zemljama, pogotovo s onima iz kojih migranti dolaze prema Europi.
- Borba protiv krijumčarenja migranata ostaje naš prioritet i ključna je za sveobuhvatno rješavanje problema nezakonitih migracija. U tu svrhu podržavamo donošenje instrumenata čiji je cilj smanjiti razlike u praksi država članica po pitanju kažnjavanja krijumčara migranata, i daljnjeg jačanja pravosudne suradnje.
- Podupiremo rad na zakonodavnim aktima i strategijama usmjerenim na sprečavanje krijumčarenja migranata, učinkovitu borbu protiv trgovine drogom i organiziranog kriminala, te zaštitu prava žrtava kao i procesnih prava sudionika kaznenog postupka.
- Pitanje migracija ne može se riješiti isključivo na europskim granicama i europskom teritoriju nego je potrebno imati usku suradnju i s državama tranzita i državama iz kojih te osobe dolaze. Prema nizu pokazatelja većina ljudi koji danas na ilegalan ili neregularan način prelaze granice nisu izbjeglice koji traže međunarodnu zaštitu, već ekonomski migranti s malim ili nikakvim izgledima za dobivanje azila u Europi. Paralelno s raspoređivanjem ekonomskih migranata po cijeloj Europskoj uniji, zagovaramo jednostavnije postupke brzog, dosljednog i humano vođenog povratka u skladu s novim Paktom o migracijama i azilu.
- I dalje ćemo aktivno raditi na zaustavljanju ilegalnih migracija i sprječavanju krijumčarenja, što Hrvatsku svrstava među najsigurnije europske zemlje. Osigurat ćemo dodatno jačanje vanjske granice, s boljim i rigoroznijim pregledom neregularnih dolazaka.
- Također, povećat će se spremnost sustava civilne zaštite za reagiranje u slučajevima prirodnih katastrofa i nesreća te će se osigurati pravovremeno i učinkovito djelovanje svih operativnih snaga sustava civilne zaštite.
- Pored navedenog kontinuirano ćemo nastaviti raditi na razvoju, održavanju i dostupnosti kemijsko bioloških i radiološko nuklearnih (KBRN) zaliha čime će se dodatno ojačati mehanizmi prekogranične prevencije katastrofa i pridonijeti jačanju otpornosti EU-a na odgovor u zaštiti od kemijsko bioloških i radiološko nuklearnih rizika.
- Nastavit ćemo se zalagati za snažnu Europsku agenciju za graničnu i obalnu stražu i njihove aktivnosti u našem susjedstvu, koje znatno doprinose u borbi protiv krijumčara i ilegalnih migranata.
- Kretanje kriminaliteta ukazuje na potrebu jačanja borbe protiv ove vrste kaznenih djela kao i protiv terorizma te ćemo dodatno ojačati ljudske i organizacijske potencijale u ovom segmentu, radi efikasnijeg funkcioniranja sustava sigurnosti.
- U suradnji s partnerima u Europi ojačat ćemo koordinaciju u borbi i suzbijanju ilegalnih migracija, jačajući suradnju s trećim državama koje su zemlje polazišta ili zemlje tranzita migranata te aktivno sudjelovati u implementaciji novog Pakta o migracijama i azilu.

- Borba protiv ilegalnih migracija bila je i ostaje najzahtjevniji zadatak za oko 6500 graničnih policajaca koji su angažirani u zaštiti granice, a koje smo kapacitete znatno ojačali radi što učinkovitijeg suzbijanja ilegalnih migracija.
- Hrvatska granična policija jedna je od najjačih u Europi, zbog toga je Hrvatska najuspješnija u zaštiti vanjske granice Europske unije, zbog toga smo uspješni ne samo u zaprječavanju ulaska nezakonitim migrantima, već i borbi protiv krijumčara migranata.
- Rezultati su vidljivi u svakom segmentu – unatoč izazovima koji proizlaze iz našeg geografskog položaja, iz činjenice da smo na jednoj od najaktivnijih migrantskih ruta – Hrvatska je prepoznata kao jedna od najsigurnijih europskih zemalja. To sve možemo zahvaliti ne samo predanom i požrtvovnom radu policijskih službenika i službenica, već jednoj višoj razini organizacije posla koja uključuje najmodernije alate koji im u tome pomažu.
- Znatno smo povećali materijalna prava hrvatskih policajaca, uložili u opremanje policije i unaprjeđenje infrastrukture, s čime ćemo i nastaviti uz učinkovito korištenje europskih sredstava.

9. Sigurnosna i obrambena politika

Povratak rata na europski kontinent pokazao je da se europska sigurnost više ne može uzimati zdravo za gotovo. Europa mora nastaviti ulagati u razvoj obrambenih inicijativa i sposobnosti komplementarnih s NATO-om radi jačanja vlastite sigurnosti i vjerodostojnog doprinosa međunarodnoj sigurnosti.

Ruska agresija i pružena vojna potpora Ukrajini dovela je do značajnih pražnjenja zaliha u nacionalnim obrambenim inventarima država članica EU-a te je uz nove koncepte ratovanja otkrila nedostatke u proizvodnim industrijskim kapacitetima.

Radi rješavanja uočenih nedostataka, kako bi se osigurala dostupnost ključnih sredstava za države članice, ali i potpora Ukrajini, uspostavljeno je nekoliko regulatornih instrumenta poput Akta u potpori proizvodnje streljiva (ASAP), Akta o jačanju europske obrambene industrije (EDIRPA), dok je na temelju donesene Europske strategije za obrambenu industriju (EDIS) u tijeku usuglašavanje o Europskom programu ulaganja u obranu (EDIP) kojim će se uz postojeći Europski obrambeni fond (EDF) u proračunu Europske unije u razdoblju do 2027. osigurati dodatna sredstva za nastavak jačanja konkurentnosti i respozivnosti europske obrambene industrije, radi osiguranja dostupnosti i opskrbe obrambenih proizvoda.

- Na temelju uspješnog primjera realizacije zajedničke nabave streljiva u okviru Europske obrambene agencije (EDA) nastavit će se s poticanjem daljnjih projekata, pri čemu iznalaženje dodatnih modaliteta i poticaja u okviru Europske unije može pridonijeti novim zajedničkim nabavama čime se okrupnjava potražnja, stimulira industriju na proizvodnju, smanjuju troškovi te skraćuje vrijeme isporuke. Jedan od temelja za navedeno je poticanje projekata koji počivaju na zajednički dogovorenim prioritetima razvoja obrambenih sposobnosti u svim domenama operativnog djelovanja poput europskog Plana razvoja obrambenih sposobnosti (CDP). Navedenim je procesima otvoreno novo poglavlje europske obrambene suradnje, čijem produbljivanju Hrvatska ostaje predana, a uz poticanje uključivanja malog i srednjeg poduzetništva otvaraju se nove prilike i za hrvatsku obrambenu industriju.

- Nastavit ćemo pružati svu potrebnu pomoć i podršku prijateljskoj Ukrajini. Hrvatska zbog svojeg jedinstvenog iskustva Domovinskog rata ima istaknutu i aktivnu ulogu u solidarnosti i podršci Ukrajini u obrani od ruske agresije. Pomoć Hrvatske Ukrajini uključuje političku, vojnu, humanitarnu i razvojnu pomoć te napore u prihvatu izbjeglica, humanitarnom razminiranju, pravosudnoj suradnji, rehabilitaciji ranjenika te suradnji na drugim područjima.
- Daljnja suradnja država članica EU-a u projektima stalne strukturirane suradnje (PESCO) predstavlja neupitnu vrijednost u procesima razvoja zajedničkih sposobnosti.
- Sudjelovanjem u mehanizmima PESCO i RescEU razvijamo i nacionalne obrambene sposobnosti, ali i doprinosimo razvoju odgovora na nove prijetnje i izazove – od podizanja razine kibernetičke sigurnosti, zaštite od hibridnih napada, unaprjeđenja vojne pokretljivosti do zaštite kritične infrastrukture što je važno i za jačanje sustava civilne zaštite kao što je prepoznato i kroz nacionalni sustav domovinske sigurnosti.
- Sukladno smjernicama Strateškog kompasa za sigurnost i obranu nastavljamo s ambicioznim pristupom u provedbi većine postavljenih ciljeva. Uz već ostvarene pozitivne rezultate u uspostavi Kapaciteta za brzo razmještanje (RDC) kao najznačajnijeg dijela Kompasa, do njegove pune operacionalizacije 2025. potrebno je uložiti dodatne napore i resurse kako bi se osigurale potrebne snage i sposobnosti, popunila zapovjedna struktura te ostvarila bolja koordinacija s djelovanjem NATO-a kao temelja kolektivne sigurnosti. Time se dodatno osnažuje Zajednička sigurnosna i obrambena politika Europske unije.
- Nastavkom kontinuiranog porasta izdvajanja za obranu čime se približavamo NATO-ovom cilju od najmanje 2 % BDP a za obranu od čega najmanje 20 % za opremanje i modernizaciju osigurali smo opremanje hrvatskih oružanih snaga modernom tehnikom i naoružanjem, što uključuje nabavku 12 višenamjenskih borbenih aviona Rafale, helikoptera Black Hawk i Kiowa Warrior, borbenih oklopnih vozila Patria i Bradley te raketnog sustava protuzračne obrane. Vratili smo Hrvatsku vojsku u Vukovar, Ploče, Sinj, Pulu i Varaždin te pokrenuli povratak u Beli Manastir.

U svrhu postizanja navedenog, u narednom razdoblju na području sigurnosti i obrane usredotočit ćemo se na slijedeće prioritete:

- Nastavak ispunjenja preuzetih obveza u pogledu izdvajanja za obranu čime se pridonosi razvoju obrambenih sposobnosti za osiguranje mira i sigurnosti te stvaraju temeljni preduvjeti ekonomskog razvoja društva;
- Doprinos daljnjem jačanju Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije sudjelovanjem u obrambenim inicijativama te misijama i operacijama EU;
- Daljnje poticanje razvoja inicijativa radi jačanja proizvodnih kapaciteta obrambene industrije na razini Europske unije što predstavlja priliku za osnaživanje nacionalnih industrijskih kapaciteta i samodostatnosti;
- Nastavak korištenja i poticanje daljnjeg unaprjeđenja mehanizama i poticaja za projekte zajedničke nabave država članica EU-a;
- Kontinuirana potpora Ukrajini u suočavanju s ruskom agresijom.

10. Vanjska politika, proširenje i europski put Bosne i Hercegovine

Izbori za Europski parlament nisu važni samo zbog činjenice da se radi o drugim najvećim demokratskim izborima u svijetu, već i stoga što će njihov rezultat definirati europske politike u narednom razdoblju. Na njima će se odrediti smjer, ambicija i položaj Europske unije u svijetu te odnos s drugim globalnim akterima poput SAD-a i Kine. U novonastalim geopolitičkim okolnostima ruske agresije na Ukrajinu i sukoba na Bliskom istoku, kao i u situaciji kada polovica svijeta ide kroz izborne procese, uključujući SAD, Hrvatska će nastaviti imati vodeću ulogu u stabilizaciji jugoistoka Europe te će se i dalje zalagati za nastavak procesa proširenja Europske unije, kao najboljeg jamca širenja prostora sigurnosti, napretka i blagostanja u Europi.

Nastavit ćemo i aktivno sudjelovanje u formatima poput MED9 kojima unutar Europske unije dodatno profiliramo ulogu Hrvatske na Mediteranu kao ključnog geopolitičkog područja.

Naša ljudska, a i ustavna obveza je briga za sve Hrvate, uključujući i Hrvate izvan domovine, čiji ćemo i dalje biti glas u Europskom parlamentu. Ravnopravan položaj Hrvata i europska perspektiva Bosne i Hercegovine predstavljaju jedno od najvažnijih vanjskopolitičkih pitanja za Hrvatsku. Za Hrvate u Bosni i Hercegovini, to je i pitanje njihovog opstanka.

- U uvjetima globalne nesigurnosti, nastavit ćemo se zalagati za snažnu ulogu Europske unije u svijetu. Bliski odnosi sa SAD-om temelj su sigurnosti transatlantskog područja, a ekonomska razmjena generator gospodarskog rasta s obje strane Atlantika.
- Zalagat ćemo se za uravnoteženi razvoj odnosa s Kinom koja je istodobno i partner i sistemski rival.
- Uspjeh Ukrajine u otporu ruskoj agresiji važan je ne samo zbog obrane općih načela međunarodnog prava, već i za osiguranje sigurnosnog poretka u Europi te definiranje budućih odnosa s Rusijom.

- Snažan glas Europe najbolji je jamac zaštite interesa svih njezinih država članica u međunarodnoj areni. I u novom sazivu Europskog parlamenta to će zato ostati prioritet našeg rada, kao i pitanje politike proširenja Europske unije.
- Zalagat ćemo se za nastavak procesa proširenja Europske unije te za europsku perspektivu država zapadnog Balkana na temelju ispunjavanja kriterija za članstvo, s osobitom potporom susjednoj Bosni i Hercegovini, u kojoj su Hrvati jedan od triju konstitutivnih naroda.
- Hrvatska demokratska zajednica snažno i konkretno pridonosi poboljšanju položaja Hrvata u Bosni i Hercegovini, kao i zaštiti i promicanju veza između domovinske i iseljene Hrvatske.
- Kao susjed i prijatelj Bosne i Hercegovine, Hrvatska joj pruža svu potrebnu potporu na njezinu europskom putu, ali istodobno inzistira i na punom poštovanju Daytonsko-pariškog mirovnog sporazuma te na ostvarenju istinske ravnopravnosti konstitutivnog hrvatskog naroda u BiH. Njihova puna ravnopravnost ostvarit će se donošenjem pravednog izbornog zakona u Bosni i Hercegovini te ostvarenjem njihove jednakopravnosti i u Predsjedništvu BiH.
- U proteklih osam godina snažno smo pomagali izgradnji stabilne i funkcionalne BiH, koja je otvorila pregovore za članstvo u Europskoj uniji upravo zahvaljujući presudnom zalaganju Hrvatske i vlade predvođene Hrvatskom demokratskom zajednicom. Isto tako, promicali smo prava Hrvata u Srbiji te Crnoj Gori i brojnim ulaganjima dodatno osnažili njihov položaj.
- Nastavit ćemo s pružanjem podrške proširenju Europske unije prema državama u našem susjedstvu kako bi ispunile sve zadane kriterije za članstvo. Novi plan rasta za zapadni Balkan nosi sa sobom transformacijski potencijal za dodatno približavanje šest država regije Europskoj uniji. Nastavit ćemo i s prijenosom znanja i iskustva hrvatskih stručnjaka iz pristupnog procesa za ulazak državama kandidatima i potencijalnim kandidatima, uključujući Ukrajinu, Moldovu i Gruziju.
- Povećat ćemo sredstva programa prekogranične suradnje sa susjednim zemljama, ponajprije radi dodatnog osnaživanja pograničnog područja i pružanja dodatne potpore Hrvatima koji žive u tim državama.

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA

hdz.hr | svibanj 2024.